...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 179 (12083)
1969 оной августын 2,
суббото

Сэн 2 мүнгэн

ХАХАД ЖЭЛЭЙ ДҮН, СААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУД

Республикын арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын 1969 оной түрүүшын хахадай дүнгүүд тухай Статуправлениин мэдээсэл һаяхан манай газетэнүүдтэ толилогдобо.

Промышленность дээрэ абажа харахада, продукци бүтээн гаргаха даабари бүхы дээрээ 104 процент дүүргэгдээ. 180 мянган түхэригэй элдэб приборнууд, 9 мянган шахуу тонно цемент, 93 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл, 22,9 миллион плиткэ шифер болон бусад зүйлэй продукци хахад жэлэй түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдэһэн байна. Промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 4 процентээр ургаа.

Хүдэлмэришэн анги агууехэ багша В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, энэ ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ гэжэ шармайн оролдожо байна. Республикымнай промышленностиин түрүү коллективүүд ажалай ленинскэ вахтада жагсан, шэнэ шэнэ амжалта туйлана. «Теплоприбор», локомотив-вагон заһабарилгын, Шэнэ-Бэрээнэй заһабарилгын-механическа, Элхиин автозаһабарилгын, Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводуудай, «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин, Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын коллективүүд жэлэй түрүүшын хахадые һайн үрэ дүнгүүдтэйгөөр түгэсхэбэ.

Энэ жэлһээ эхилжэ промышленна предприятинуудай ажал хэрэг худалдагдаһан продукциин хэмжээгээр сэгнэгдэдэг болоо. Республикымнай олонхи предприятинууд, тусхайлбал, 119 фабрика, завод түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулагдаһан байна. Эдэ предприятинууд мүнөө республика дотор үйлэдбэрилэгдэдэг бүхы продукциин 70 процентые бүтээн гаргана. Предприятинуудай ажал хэрэг элирүүлэн харуулдаг гол зүйл — продукци худалдаха хахад жэлэй түсэб 99,9 процентдэ хүргэгдэбэ. Тиигэжэ продукци наймаалха гол даабаряа тэдэнэй оройдоо 0,1 процентээр дүүргэжэ шадаагүйнь харамтай.

Байгша он түсэбтэ табан жэлэй даабари дүүргэлтын шиидхэхы жэл болоно. Энэ жэлэй түсэбые, абаһан социалис уялгануудаа урагшатайгаар бэелүүлбэл, табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэгдэхэ гэжэ онсолон тэмдэглэхээр. Үнгэрһэн гурбан жэлэй түсэбүүд бодотоор дүүргэгдэжэ, табан жэлые болзорһоонь уридшалан дүүргэхэ хэрэгтэ горитой туһа нэмэри оруулагдаһан юм. Гадна В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хойшо гүйсэхэ 100 жэлэй ойе нэрэ солотойгоор угтахын тула түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй туршада шэнэ амжалта туйлаха шухала. Промышленна түрүү коллективүүд 1969 ониие ленинскэ габшагай ажалай жэл гэжэ соносхоод, абаһан уялга бэелүүлхын тула хүсэ шадалаа һайнаар элсүүлээ.

Промышленна зарим предприятинууд продукци үйлэдбэрилхэ, тэрэнэй шанар һайжаруулха, экономическа һайн үрэ дүн туйлаха талаар бии байһан арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглээгүй байһаар. Энэ ушарһаа продукци худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй, арадай ажахыда угтэхэ шухала продукци дутуу үйлэдбэрилэгдэһэн байна. Шулуу нүүрһэ малтан абаха, дотор трикотаж хубсаһа нэхэхэ, мяханай зүйлнүүдые (колбаса, консервэ) үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргэгдээгүй. «Забайкаллес» комбинат, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинат, нютагай промышленностиин министерство болон бусад зарим, юрэнхыдэнь хэлэхэдэ, бүхы предприятинуудай 27 процентнь, продукци худалдаха хахад жэлэй түсэбые дүүргэжэ шадаагүй.

Галуута-Нуурай шахтоуправлени жэлэй эхинһээ хойшо гээгдэлһээ гараагүй зандаа. Шахтоуправлениин шахтанууд хүсэ ехэтэй шэнэ техникээр хангагдаһан байбашье, шулуу нүүрһэ малтан абаха даабаряа хэдэн жэлэй туршада дүүргэнэгүй. Энээнһээ урда нээмэл аргаар малтан абаха карьернууд ехэ шулуу нүүрһэ гаргажа, шахтоуправлени бүхы дээрээ муу бэшэ үрэ дүн харуулдаг байгаа. 7/8 шахтын 2-дохи участок, 2/5 шахтын 1-дэхи участок ехэ гээгдэлдэ оронхой. Шахардуу байдалай тохёолдобошье, шахтоуправлениин хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд зохихо хэмжээ абанагүй. Шулуу нүүрһэ малтаха, ашаха хүсэ ехэтэй комбайнууд болон бусад техникэ һайнаар хэрэглэгдэнэгүй, тэдэнэй бүтээсэнь бага байһаар. Шулуу нүүрһэнэй өөрынь үнэ сэн ехэ. Эдэ бүхы дутагдалһаа боложо, шахтоуправлени экономическа талаараа муу байдалтай, салин хүлһэнэй ургалта ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэн хэмжээнһээ һураггүй ехэ байха юм. Иимэ байдал зарим ондоошье предприятинуудта үзэгдэнэ.

Жэлэй түрүүшын хахадай үрэ дүн согсолон хараха, туйлаһан амжалтаяа арьбадхаха, бии байһан дутагдалаа элирүүлэн зайсуулха зорилго коллектив бүхэнэй урда табигдана. Илангаяа түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй коллективүүд хэрэгтэй тобшолол хэхэ, алдуу дутагдалаа усадхаха талаар зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбтэ даабариие, абаһан социалис уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэхэ хүсэ шадал, арга боломжо коллектив бүхэндэ бии. Зорилго юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлэн, социалис мүрысөө бүри үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхэ шухала. Имагтал социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй, ажалшадай эдэбхи үүсхэл гаргаһанай ашаар лэ үйлэдбэриин шухала асуудал шиидхэгдэдэг, амжалта туйлагдадаг. Тиимэһээ түрүүшүүлэй гаргадаг һайн һайхан үүсхэлые халуунаар дэмжэхэ, тэдэнэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ гээшэ абаһан социалис уялгаяа бодотоор дүүргэлтын шухала нүхэсэл болохо юм.

Түсэбтэ даабаряа дүүргэхэ, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, шэнэ, түрүү олон арга нэбтэрүүлхэ, мүнгэ зөөри болон материал гамтайгаар гаргашалха, тиигэжэ ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха гэһэн асуудалнууд В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсогшодой гол анхаралда абтанхай. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд ажалшадай улам дээшэлжэ байгаа ажалай, политическэ эдэбхи үүсхэлдэ түшэглэн, үйлэдбэриин шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа анхаралаа хандуулха уялгатай болоно.

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд продукци үйлэдбэрилхэ, наймаалха, кооперированнэ аргаар худалдаха энэ жэлэй түсэбые декабриин 28 болотор дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 8 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн худалдаха гэжэ шиидэнхэй. Жэлэй эхиндэ абаһан энэ уялгаяа бэелүүлхын тула нилээд ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй. Энэ талаар түрүүшын хахадай үрэ дүн тиимэ һайн бэшэ. Тиимэһээ дутагдалаа усадхахын тула дары хэмжээ абаха, продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха хэрэгые эрид һайжаруулха эрилтэ табигдана. Жэгдэ һайнаар хүдэлхэ, экономическа талаараа һайн үрэ дүн туйлаха гээшэ коллектив бүхэнэй нангин уялга мүн.

АРГА БОЛОМЖОНУУД ХЭР ЗЭРГЭ ХЭРЭГЛЭГДЭНЭБ?

...ҮХЫ ХҮСЭЕЭ — ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ

...МТЫН АЖАЛ ХҮСЭТЭЙ

...оной сэсэглэн һалбар... үедэ манай нютагаар ...ороогүй. Июниин тэн... ...хи ургамал сэсэгээ гү... ...саглажа эхилээ. Добо ...гамал хатажа захалаа. ...үрьһэ доошонь 20 сан... ...татажа үзэхэдэ, шииг ...арай гэжэ 5—15 ...болодог һэн.

...элдэ үзэгдөөгүй ган ...боложо байхада, нии... ...да хүсэд хүрэхэ үбһэ ...дхэхэ гээшэ бэрхэтэй ...үүшэгээр һанагдаа бэ... ...хы дотороо байгаа боло... ...тохёолдэг түхеэрэлгэнүү... ...гэжэ, үһанай урдажа бо... ...ханааб. һубагуудаар ...уулаашье һаамнай, мян... ...гектар сабшалан, 2 мян... ...гектар таряалан шииг ...хангаха гэхын аргагүй ...Иимэ сагай тохёолдоод ...правлениин гэшүүд суг... ...хэхэ тухайгаа хөөрэл... ...лабди. Олоороо хэлсэһэн ...гтэл, бригада бүхэндэ ...лаа хэхэ, иимэ байла... ...ноһон тухай колхозник ...лгуулжа үгэхэ гэһэн шиидхэбэри правлениин энэ заседани дээрэ абтаһан юм.

Удангүй иимэ суглаан зарлагдаад, мүнөө зундаа 9380 центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ талаар тодорхой хэмжээ ябуулганууд баталагдаһан байна. Ехэнхи сабшалангай үбһэ ногооной богонихоноор ургаһан дээрэһээ 200 гектар газар гараар сабшажа абаха гэһэн шиидхэбэри гаргагдаба. Үбһэндэ гаража шадахагүй, хүдэлмэриин наһанай колхозник бүхэн, даалгагдаһан ажалаа хэхынгээ хажуугаар, 2 гектар сабшажа сомоод, артельдэ тушааха уялгатай болобо. Хоёр гектартанда хэд ороноб гэбэл: правлениин түрүүлэгшэ, парткомой секретарь, тэдэнэй автомашинын жолоошод, бүхы мэргэжэлтэд, бригадирнууд, тоо бүридхэгшэд, МТМ-эйн хүдэлмэришэд, бүхыдөө таби гаран зон.

Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхын тула тэрээндэ хамаатай бүхы юумэн хэгдэжэ эхилээ. Нэн түрүүн 25 үхибүүдэй байха саад, тэды шэнээн хүүгэдэй байха ясли колхоз дотор нээгдээ. 190 хүнһөө бүридэһэн 6 звено холын сабшаланда гаргагдаба. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгэй хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала байһаниие колхозник бүхэнэй ойлгожо байһаниинь эли тодо һэн. Үбһэшэдэй звенонуудай богонихон болзор соо эмхидхэгдэһэниинь энээниие гэршэлнэ. Эдэ звенонууд түрүүшын арбан хоногой туршада хатаһан нуурнуудай ожорһо, үһанда абтадаг намаглиг газарай ногоо сабшаа. Тиигэжэ урдань хуряагдадаггүй 230 гектар газарһаа 1067 центнер үбһэн тракторай шарга дээрэ сомогложо абтаба.

Улаан-Үдэ болон ондоо городуудта һурадаг студентнүүд, нютагай һургуулиин һурагшад үбһэнэй үедэ ехэ туһа хүргэнэ. Далахайн найман жэлэй һургуулиин 3 багша һурагшадаараа хамта үбһэндэ гаранхай. Багшанаргүй звенонуудта гараһан һурагшадые түрэлхидынь ударилана. Зунайнгаа амаралта хүхюутэй зугаатайгаар үнгэргэхэһөө гадна, түрэл колхоздоо туһа хүргэжэ байһан һурагшад болон студентнэр эдэ үдэрнүүдтэ шэн зоригтойгоор ажаллана.

Үбһэшэдэй звенонуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн арба хоноод лэ гаргагдадаг. Мүрысөөндэ илагшад алишье талаараа урмашуулагдадаг. Түрүүшын арбан хоногой турша соо 49 гектар гар хажуураар сабшаад, 160 центнер үбһэ тракторай шарга дээрэ сомоһон Д. Д. Санжиевай звено түрүү һуури эзэлжэ, 50 түхэриг шанда хүртэбэ. 50 гектарһаа 140 центнер үбһэ хуряаһан С. Д. Укоевой звено 30 түхэриг шанда хүртөө. Эдэ үдэрнүүдтэ үбһэндэ ябажа байһан дүшөөд һурагшадай дунда В. Манзалуев, А. Игнашкеев, Г. Зайганов, Ш. Халудуров, В. Амбуев, А. Бушеев гэгшэд түрэлхидһөө дутуугүй хүдэлмэрилнэ.

Үбһэндэ жэгдэрэн ороһон сагһаа хойшо хорёод хоног үнгэрбэ. Энэ болзор соо хэгдэһэн ажал ехэ. Түрүүшын 2 мянган центнер үбһэн хүхөөр хуряагдажа абтанхай. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри түлэг дундаа оронхой. Июлиин 25-һаа эхилжэ хоёр бригадада силос дарагдажа захалаа. Богонихоноор ургаһан таряа амяарлан хуряаха хоёр агрегат ойрын үдэрнүүдтэ гараха. Култук станцида байдаг аймагаймнай «сельхозтехника» нэгэдэлэй магазинай силосэй комбайнуудые транспортероор хангаһан һаань, иимэ зургаан агрегат гаргажа болохо байгаа.

Манай колхозой гэшүүд ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилготой. Хараһанаа абахын. наһанаа дүүргэхын тула шармайн ажаллажа байһан колхознигуудаймнай хамтын ажалай хүсэтэй байһаниинь звено бүхэнэй ажал дээрэһээ харагдана. 10 хоногойнгоо түсэб дүүргэдэггүй үбһэшэдэй коллектив артель дотарнай угы. Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгжүүлхэ хэрэгтэ хубитаа оруулжа байһан манай артелиин гэшүүдэй ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абахань мүнөөшье жэл найдамтай.

С. ПАРЬЯНОВ,
Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ.

ҺАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР...

Һүүлэй үедэ ехээр ороһон хура борооһоо хойшо хээрын сабшалангай, илангаяа хада уулын хабшал, хүнды газарнуудай ногоон гансата һайжаржа эхилэ.

Тиимэһээ Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозойхид эдэ үдэрнүүдтэ үбһэндөө жэгдэрэн орожо байна. Июлиин 20-һоо хойшо 50 хүнһөө бүридэһэн табан звено Тэлимбэһээ дээшэ, Кумка, Хүхэргэлдэ гэжэ газарнуудта гараад, түрүүшээр гар хажуураар сабшажа захаланхай.

Эдэ звенонууд үбһэндэ орохынгоо урда бүхы хэрэгтэй машина техникэ, зэмсэг хэрэгсэлээ жэншэдгүй һайнаар заһаад, дард гэмэ болгоод, хэхэ хүдэлмэриингээ түсэб даабари, болзорыень яб байса тодорхойлоод гараа юм. Звено бүхэн тэрэ холын сабшалан дээрэ 1200 центнер үбһэ хуряаха түсэбтэй. Мүнөө түрүүшын арбаад гаран гектарай ногоон сабшагдаад байна.

Тэрэшэлэн Иисэнгын сомхозой олохон звенонь үбһэндөө ороо. Эхилһэн үдэрһөө хойшо Малан Базарсадаевай даадаг звено һамарта-Жэбхээһэн гэжэ газарта ехэ үбһэ сабшаа.

Г. ТУЕЗОВ.

...гэжэ байбал, урагшаа ябахагүй

...ороо ехэ ороогүй. Ган... ...шье һаань, Шэбэрэй ...дээрэ яһала һайн ногоон... ...хай. Зарим газартань ...нь үдхэн, үндэртөө эрь... ...на.

...нэн түрүүн тэндэхи ...совхозой луговод Агба... ...дановай оролдосото ...ша мүн. Тэрэ сабшалан... ...һаа хойшо хэдэ дахин ...уулһан, аргатай газар... ...шэбхэ, минеральна ...горитойгоор гаргажа ...байна.

...эндэ трактор, машина... ...хинеөн, хажуур, тар... ...хан-ян гэхэ абяан ...болонхой. Тэндэ ...«МТЗ» түхэлэй, хоёр ...болон «Т-40» трактор... ...ханизаторнууд Я. Еро... ...Угрюмов, Д. Хайбзанов ...ев гэгшэд жолоодон, хэ... ...аар хадын ташалангай ...сабшажа ябана. Тиихэдээ ...тракторнуудтань хоёр... ...лка, бэшэндэнь нэгэ-нэ... ...шаргагаланхай.

...агрегат бүхэниинь ...ды гектар сабшааб гэ... ...н аргагүй, хэн меха... ...даабаряа дүүргэһые, ...дүүргэээгүйе тодорхойл... ...тэй.

...нда ямаршье нормо, даа... ...хүн хэлэжэ үгөөгүй. ...түлөөһэ абахаяа мэдэнэ... ...гэжэ механизаторнууд

— Үбһэндэ ороһоор хэды гектарай ногоо сабшаабта? Хэнтнай эгээ ехые сабшааб? — гээд асуубабди.

— Бидэ мэдэнэгүйбди. Сабшаһан газарыемнай хэншье хэмжээгүй. Ажалай түлөөһэнэй гурим совхозой контородо табигдажа байна гэлсээ һэн, — гэнэ тэдэнэр.

Үбһэшэдэй хэһэн ажалые харахада һогооборишье үбһэ гэзэнгүй хуряаха гэһэн зорилгые һайнаар бэелүүлжэ байна гэхын аргагүй. Энэ жэлэй эрхэ байдалда ногоо шадаал һаа доогуур сабшаха хэрэгтэй. Теэд Шэбэрэй сабшалан дээгүүр ябажа харахада эндэ тэндэ орхигдошоһон ногоон, дээгүүрдүүлжэ, оройень хиргуулаад гарашаһан газар захагүй.

— Энээнһээ доогуур сабшаха аргагүй байна. Газарынь шулуутай, — гэжэ тэдэнэр шалтана.

Сэхынь хэлэхэдэ, гансашье газарынь шулуутай байгаад, ногоон иимэ муугаар сабшагдана бэшэ. Түбхын түрүүн үбһэшэдэй ажалые хэншье хинан харадаггүй, шалгадаггүй, һайнаар хэмжэжэ, тушаажа абадаггүй байна.

Бүхы техникээ иигэжэ бүлэг бүлэгөөр хүдэлгөө хадаа, ажалыень боломжотойгоор эмхидхэхэ, хэнэй хэды шэнээн ажал бүтээһэниие зүбөөр тодорхойлхо ёһотой байгаа.

— Үглөөгүүр ажалдаа хэр эртэ гаранат?

— Үглөөниинь 8 часта гараад, үдэшэ 7 час багта дүүргэдэгбди, — гэжэ үбһэшэд харюусана.

Иигэжэ даниье аажамаар хүдэлжэ байгаа һаа, урагшаа ёһоор ябахагүй, үбһэ мүртэй хороожо сабшаха, хуряахашьегүй. Хэр үүһаа хойшо таряаша, малша зон үглөөгүүр эртэ, шүүдэр соо гаража ногоогоо сабшаад лэ, үдэрэй халуунда үбһөө тармадаг, хуряадаг, үдэшэ бүри харанхы болотор хүдэлдэг заншалтай байгаа ха юм.

Харин Шэбэрэй сабшалан дээрэ хүдэлжэ байһан үбһэшэд наранай ушөө дээрэ байхада мотоциклда һууханы һуужа, нүгөөдүүлынь морёор, тракторааршье ондоого-сондоого, ташагархай-пашагархай бууража, Петропавловка тосхон гү, али Шэнэ-Хүрбэ тээшэ гүйлгэлдэжэ арилшана. Эндэ үбһэшэдэй байха отогшье түхеэрэгдөөгүй.

Эндэ бүхы юумэнь хуу муу гэхэ болоо һаа буруу. Жэшээнь, луговод Агба-Нима Вандановай өөрынь хүтэлбэрилдэг звенодо ажал хүдэлмэри яһала һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр даб дээрэ олоороо гар хажуураар бургааһа шугы, болдог дошо ухашалжа, намаг газарай ногоо сабшажа байна, үглөөгүүр эртэ гарана, үдэшэ орой ороно. Совхозой бусад звенонуудта үбһэшэдэй ажалые иимээр эмхидхэхэдэ яанаб.

Р. БУДАЕВ.
Загарайн аймаг.

...НИНДЭ ХОДОДОО ШҮТЭДЭГБДИ

...эй литература ба искусствын РСФСР-тэхи декадын түгэсхэлэй концерт

...литература ба искусствын ажал ябуу... ...дэрэй туршада Росси соогуур аяншалаа. ...ратура ба искусствын РСФСР-тэхи декада ...оо эхилээд, «Волго» мүрэниие уруудан» ...эдэнэй дуунууд агуу Ленинэй эхэ нютаг ...дою зэдэлээ. Узбек литература ба искус... ...н түгэсхэлэй концерт Кремлиин Съезднүү... ...ой июлиин 31-дэ болобо.

...арадай артист Б. П. Чирков Узбекистанай ...амаршалгын халуун үгэнүүдээр хандаа. ...арадай поэтесса Зульфия декадада хабаа... ...н халуунаар угтаһанайнь түлөө харюугай ...баяр баясхалан хүргэбэ.

...хододоо шүтэдэг, дурладагбди. Ленинэй ...най эхэ нютаг юм, — гэбэ. Эртэ урдын ...бошье, хододоо эдир соггой узбек искус... ...г олон нэрэнүүдээр суурханхай. Энэ кон... ...й культурын хүгжэһэн олон зуун жэлэй ...истүүдһаа эхилээд, мүнөөнэй авторнуудай ...зохёолнууд хүрэтэрхи, арадай заншалта ...национальна классическа хореографи хү... ...харуулаа. Алдар суута мастернуудтай ...түрүүшынгээ алхамуудые хэжэ байһан ...шадай концертдэ хамтадаа хабаадаһа... ...удха шанартай.

Республикын «Бахор» гэжэ арадай хатарай габьяата ансамбль, «Лязги» гэжэ ансамбль, Бердахай нэрэмжэтэ каракалпак филармониин дуу ба хатарай ансамбль, Узбегэй ССР-эй Алишер Навоин нэрэмжэтэ Академическэ ехэ театрай балетнэ бүлэгэй артистнууд, дуушад С. Кабулова, Р. Лаут, В. Хвалев, В. Гринченко, Б. Л. Закировтан, С. Беньяминов болон бусад энэ үдэшын концертдэ хабаадаа.

Концертын түгэсхэлдэ ажалшадай город, эрэлхэг зоримгой хүнүүдэй город Ташкент сценэ дээрэ гараба. Узбекистанай эртэ урдын түүхэтэй газар дээрэ жаргалта шэнэ байдал асарһан Ленинииие, партиие, Эхэ ороноо һүр хүсэтэ хоор магтан дуулана.

Нүхэд Г. И. Воронов, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, Д. Ф. Устинов, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев гэгшэд ехэ амжалтатайгаар үнгэрһэн концертдэ байлсаа. Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Я. С. Насриддинова, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай секретарь Н. М. Матчанов, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. И. Кочемасов гэгшэд мүн лэ эндэ байлсаа.

(ТАСС).

...лагшадта Улаан тугууд барюулагдаба

...А. (ТАСС). СССР-эй ...һүнэй промышленнос... ...ствын коллеги, проф... ...гай президиум тус һал... ...предприятинуудай бүхэ... ...мүрысөөнэй 1969 оной ...талай дүнгүүдые июлиин 31-дэ гаргаа. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд 14 коллективтэ барюулагдаа.

Нефть шанаржуулдаг, нефьхимическэ промышленностиин 12 предприятиин коллективүүд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугуудта хүртөө.

Министерствын ба профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугууд 16 предприятиин коллективүүдтэ барюулагдаа.

ДАМАНСКЫН БААТАРНУУД — УЛААН-ҮДЭДЭ

Совет гүрэнэй хилэ хамгаалагшад хадаа манай бүхы ажалшадта тон хүндэтэй сэрэгшэд мүн. Эдэнэр гадаадын элдэб дайсадай доблолгоһоо Эхэ оронойнгоо газар дайда, арад зонойнгоо амгалан тайбан ажал хамгаална бшуу.

Газар нютаг руумнай үлэгэлзэн, хорото сэдьхэлээр, хулгай дээрмын арга хэрэглэн, совет нангин хилые эбдэгшэд баатар хилэшэдэй хатуу шанга сохилтодо нэгэтэ бэшэ хүртэһэн байха. Хилэ хамгаалагшад, бүхы совет арадай хэлсэдэгээр, манайда хүнэй газар хэрэггүй, өөһэдынгөө вершоогшье газар хэндэшье үгэхэгүйбди гэһэн ёһо заншалые үнэн сэхээр, бодото хэрэг дээрэ бэелүүлнэ.

Байгша оной март һарада Уссури мүрэнэй Даманскын арал дээрэ совет хилэ бүдүүлигээр эбдэжэ, хилын харуулда буу зэбсэгэй хүсэ хэрэглэн ороһон Маогой бүлэгэйхидэй галзуу аашые арад зомнай үшөө мартаадүй. Мао Цзэ-дунай «номнолоор» дэмырһэн хитад сэрэгшэд совет газар дээрэ добтолон ороходоо, хатуу харюу абаһан юм. Тиимэ байгаа, хойшодоошье тиимэ байха.

Совет хилэ дээрэ хорото ябуулга гаргаһан хитадуудай балмад аашые бүхы оронаймнай хүн зон, мүн гадаадыншье оронуудай үнэн шударгы үзэлтэн, эрид буруушааһан, зэбүүрхэһэн байна. Совет хилэ хамгаалагшад энэ тулалдаанда эрэлхэг баатаршалга харуулан, өөһэдынгөө нангин үүргэ, зорилгонуудые үнэн сэхээр бэелүүлээ. Тэдэнэй шэн габьяагаар бүхы совет арад омогорхоно.

Республикымнай ажалшадай уряалаар Даманскын эрэлхэг хилэшэдэй түлөөлэгшэд — Нижне-Михайловскдахи хилын заставын офицер Петр Никифоров түрүүтэй сэрэгшэд Владимир Леготин, Владимир Ерух, Николай Еремин гэгшэд Улаан-Үдэ ерэжэ айлшалба. Эдэнэр Даманскын арал дээрэ добтолһон хархис хитадуудтай тулалдаһан, тэдэниие даран һүнөөлгэдэ хабаадалсаһан байна.

Даманскын баатарнуудые Улаан-Үдын олониитэ хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, хөөрэлдэн танилсаба. Тэдэнэй дунда нютагаймнай хүбүүн Николай Еремин бии. Сэрэгэй албанда мордохынгоо урда тээ Улаан-Үдын түмэр замай станциин деподо машинистын туһалагшаар тэрэ хүдэлжэ байһан.

Айлшаднай Улаан-Үдын түмэр замай станциин депогой, ЛВРЗ-гэй коллективүүдтэ ошожо, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаа. Өөһэдынгөө хилын албан, ажабайдал тухай ажалшадта хөөрэжэ үгөө. Мүн хилэ дээрэ хитадуудай зүгһөө гаргадаг зэрлиг аашанууд тухай хөөрэжэ үгөө.

Хитадай засагаархидай тухирдаһан хунвэйбинүүд 1967 онһоо эхилэн, совет хилэ дээрэ саг үргэлжэ хорото ябуулгануудые гаргана. Олон удаа хилэ эбдэжэ, али болохо аргаар хилын зэбсэгтэ тулалдаа үүсхэхые оролдожо байһан. Тиимэ ушар бүхэндэ совет хилэ сахигшад тэсэмгэй байжа, буу зэбсэг хэрэглэнгүй, али болохо аргаар тэрэниие зайсуулдаг һэн. Һүүлэй үедэ хитадуудай хорото ааша улам түргэдэжэ, 20—30 хүнһөө бүридэһэн сэрэгэй зэбсэгтэ бүлэгүүд хилэ эбдэдэг болоо бэлэй.

Байгша оной мартын 2-то буу зэбсэг бариһан 30-аад хитад сэрэгшэдэй совет хилэдэ нэбтэрэн ороходо, Нижне-Михайловскын заставын начальник нүхэр Стрельников хажуудаа дүрбэн хилэ сахигшадтай тэдэнэй урдаһаа ошожо, эбэй ёһоор манай газар дээрэһээ гаража ошохо эрилтэ хэхэдэнь, урдаһаань буудажа ороһон байна. Иигэжэ хилын шуһата тулалдаа үүсхээ. Тиихэ зуураа үхэр буу, миномёт, пулемёт хэрэглээ.

— Хитадуудай хорото ааша гаргалга хилэ дээрэ таһалданагүй. Совет хилэ хамгаалагшад бэедээ даажа абаһан өөһэдынгөө хүндэтэ зорилгонуудые үнэн сэхээр бэелүүлжэ хэзээшье шадаха. Коммунис партиин, Совет правительствын, бүхы арадайнгаа этигэл найдабариень манай сэрэгшэд харюулжа шадаха. Найдагты өөһэдынгөө үнэн сэхэ хүбүүдтэ! — гэжэ хилын харуулай офицер Петр Никифоров ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдтэй уулзахадаа мэдүүлбэ.

Айлшаднай ЛВРЗ-гэй олон цехүүдтэ ябажа хараа. Даманскын герой, баатарай үхэлөөр унаһан Николай Петровой ажаллажа байһан цех соо тэрэнэй эхэ Мария Захаровна Петроватай уулзажа хөөрэлдэбэ.

Даманскын түлөөлэгшэд Хяагтын аймагай ажалшадта, мүн республикын пионер лагерьнуудта айлшалһан байна.

Д. ЦЫБЕНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Даманскын баатарнууд Николай Петровой эжытэй хөөрэлдэжэ байна. 2. Айлшад Улаан-Үдын ЛВРЗ-эйн нэгэ цех соо.

К. МУНКУЕВАЙ фото.

Политическэ агитациин дүй дүршэлhөө

ПОЛИТИЧЕСКЭ МЭДЭЭСЭЛДЭ—ҮРГЭН ДАЛАЙ

„Ороной политическэ, экономическа, культурна ажабайдал тухай, уласхоорондын байдал тухай хүн зондо үргэнөөр, саг үргэлжэ мэдээсэжэ байhанай үндэhөөр бүхы политическэ агитаци эмхидхэгдэхэ ёhотой".

(КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын резолюциhаа).

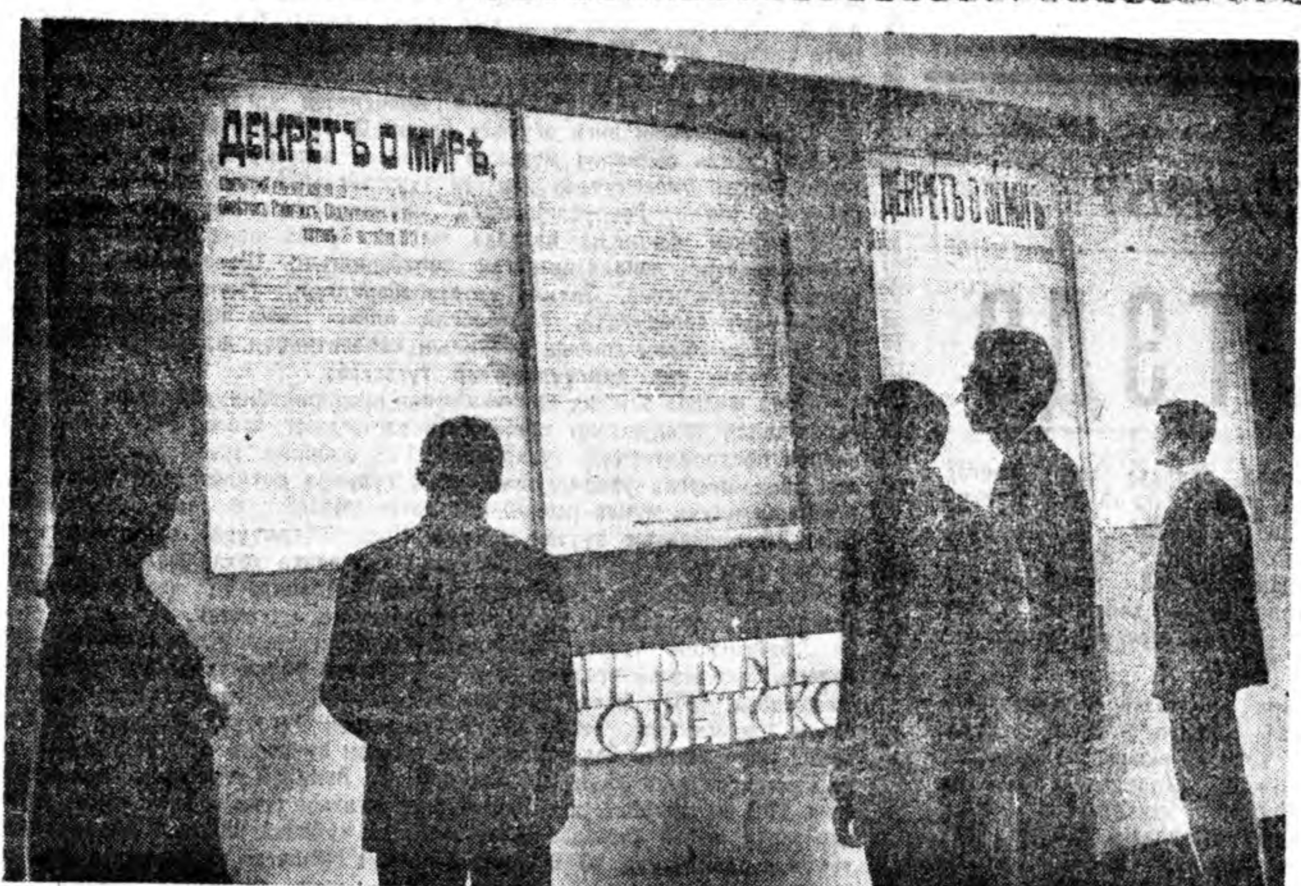

Агуухэ Октябриин социалис революциин Гүрэнэй музейдэ орогшод Совет засагай абаhан түрүүшын декредүүдые уншажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Парти ба правительствын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, мүнөөнэй уласхоорондын ажабайдалай орёо бэрхэ асуудалнуудые, мүн түрэл ороо, нютаг дотороо бололо байhан hонинуудые хүн зондо саг болзортонь дуулгажа байха хэрэгтэ манай парти ехэ анхаралаа хандуулна. Энээнтэй хамта арад олониитын дундаhаа ямар лохёо, бэшэгүүд, гүйлтанууд ороноб, гэдэ бүхэндэ тон харюусалгатайгаар хандажа, саг болзортонь зүб шиидхэбэри абаха тушаа баhал ниимэ анхарал хандуулагдана. Энэ хадаа партийно-политическэ мэдээсэлэй ленинскэ гол ёho, эрилтэнь болоно. Олониитын ушар ёho мэдэдэг лэ байнуудые унгэргэлгэ) парти ба правительствын шиидхэбэринүүдтэй танилсуулха, лекци, элидхэлнүүдые эмхидхэхэ гэхэ мэтые партийна эхин организацинуудтай зүбшэн хэлсээд, тэндэхи совет бэелүүлхэ зорилготой юм.

Тэрэ кустын партийна эхин организаци бүхэнэй түлөөлэгшэд советтэ оролсоно. Энээнэй ашаар тэндэхи нютаг бүхэнэй hонинуудые мэдэжэ байха аргатай юм. Жэшээлхэдэ, Тунхэн нютаг шадарай мэдээсэлэй методическа соведые тэндэхи дунда hургуулиин агитаторнуудай ажал хүдэлмэриин онол аргые гүйсэдөөр хэрэглэхые оролдоно. Гадна энэ хэрэгтэ харуулан ойлгуулха агитаци, тэрэ тоодо ханын газетэ, «дайшалхы хуудаhан», «сахилгаан хуудаhан» гэхэ мэтэ баhал хэрэглэгдэжэ захаланхай. Аймаг дотор партийно-политическэ мэдээсэл ямар гуримаар эмхидхэгдэнхэйб гэхэдэ, иимэ байна.

Партийна эхин организацида политическэ мэдээсэлые партбюрогой нэгэ гэшүүн эрхилнэ. Тэрэ хүн үлэр бүри орохон мэдээсэл бүхэниие партийна эхин организациингаа секретарьта, мэдээсэлэй методическа кустовой соведтэ дуулгажа байдаг. Тиигээд саашадаа тус мэдээсэл кустовой методическа соведhоо КПСС-эй райкомой мэдээсэлэй булэгтэ дуулгагдаад, райкомой секретарьнууд бюрогой гэшүүдтэ дуулгадаг юм.

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХА

hан дээрэhээ гүрэн хүсэтэй байха юм гээд агуухэ вождиин зааханиинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Ниитын ажабайдалай hонинууд, парти болон гүрэнэй политика, шиидхэбэринүүд тухай арад зондо хэлэжэ ойлгуулха шухала байhаниие билэ түрэл оронойнгоо үнгэрhэн сагай түүхэ дээрэhээ харанабди. Жэшээлхэдэ, совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ Совнаркомой декредүүдтэй ажалшадые танилсуулха, элдэб газетэнүүдые, плакадуудые, листовконуудые олоор гаргажа, радио-дамжуулгые таhалгаряагүйгөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхарал хандуулагдадаг байhан. Мүн тэрэ үеын хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ В. И. Ленин хэлыешье сулоогүй байбашье, заабол ажалша олониитын урда саг үргэлжэ үгэ хэлэжэ, хэблэлдэ элитэ статьянуудые бэшэhэниинь хүн бүхэндэ мэдээжэ. Энэ ленинскэ хараа шугамые манай парти бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлнэ.

Байгша оной февраль hарада «Партийно-политическэ мэдээсэл саашадань hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» шиидхэбэри КПСС-эй Центральна Комитет баталан абаа hэн. Энэ шиидхэбэри бэелүүлхын тулада манай республикын партийна организацинууд нилээд ехэ эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Нэн түрүүн, партийно-политическэ мэдээсэл улам hайжаруулха тухай асуудалаар хаа хаанагүй коммунистнуудай суглаанууд болоно, дэлгэрэнгы хэмжээ ябуулганууд тэндэ баталагдаад, тэдэниие бэелүүлхын тулада ехэ юумэн хэгдэжэ эхиланхай. Жэшээлхэдэ, аймагуудай, мүн Улаан-Үдэ городой партийна организацинуудай дэргэдэ тусгаар мэдээсэлэй бүлэгүүд нютагай, үйлэдбэриин эрхэ байдалтай зохилдуулан эмхидхэгдэнхэй. Түнхэнэй аймагай партийна организацинуудай ябуулжа байhан хүдэлмэриие жэшээ болгон дурдамаар.

Мүнөө аймаг соо хаа хаанагүй партийна суглаанууд болоно. Хамта кустовой мэдээсэлэй методическа долоон соведүүд бии болгогдонхой. Тус соведүүдэй гол зорилгонь гэхэдэ, арад зонhоо орохон мэдээсэлые, тэрэ тоодо бэшэгүүд, гомдол, гүйлтэ гэхэ мэтые саг болзортонь согсолжо, КПСС-эй райкомдо долоон хоногтоо дуулгажа байха юм. Гадна куст соо элдэбын ниитэ-политическэ хэмжээ ябуулгануудые (ниитын суглаагуулиин багша Георгий Николаевич Тугарин толгойлно. «Сибиряк» колхозой табан отделенинүүдэй, Түнхэнэй сельпогой, тэндэхи участогай больницын, урэ жэмэсэй, овощой заводой, № 7 хүдөөгэй профессионально-техническэ училищиин, аймагай «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй, дунда hургуулиин партийна эхин организацинууд энэ кустын советтэ оролсоно.

Эндэхи мэдээсэлэй методическа совет хамта арба нэгэн хүнүүдhээ бүридэнэ. Тус совет куст соогоо партийно-политическэ мэдээсэл нилээд hайжаруулаа. Нютагай хүн зонhоо ямар мэдээ, лохёо оробол, тэрэ лороо хэмжээн абтана. Жэшээнь, Түнхэнэй машино-мелиоративна станциин ажал хүдэлмэридэ дутагдал бии гэhэн лохёо ерэдэг байhан юм. Тэрэ лохёогоор дары хэмжээн абтаа. Юуб гэхэдэ, сабшалан, малай гэшээри hайжаруулха хүдэлмэридэ хабаадуулагдаха арбан тракторай долоониинь муу шанартайгаар заhабарилагдаа гэжэ элирүүлэгдээ. Энээндэ зэмэтэй байhан тус станциин директорэй уялые дүүргэгшэ Воронов, ахалагша механик Пахахинов, МТМ-е даагша Сымбелов гэгшэдтэ тусгаар хэмжээн абтаhан юм.

Тус аймагай бусадшье соведүүд ажал хүдэлмэреэ иимээр ябуулжа эхилээ. Толтойн методическа совет (түрүүлэгшэнь дунда hургуулиин директор Н. М. Бильдаев), Жэмhэгэй —(түрүүлэгшэнь Саяанай совхозой кадрнуудай таhагые даагша И. Д. Бартаев), Туранай — (түрүүлэгшэнь Шэмкын дунда hургуулиин директор В. К. Пахахинов) соведүүд мэдээсэл муу бэшээр эмхидхэнэ. Кустовой соведүүдтэ орожо согсологдоhон мэдээсэлнүүд КПСС-эй райкомой мэдээсэл эрхилдэг бүлэгтэ саг үргэлжэ дуулгагдадаг юм. Пропаганда ба агитациин таhагай инструктор В. Д. Шагдуров партиин райкомой мэдээсэлэй бүлэгые толгойлно. Тиихэдэ парти, правительствын шиидхэбэринүүдээр, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан, мүн бусадшье темэнүүдээр лекци, элидхэл ажалшадта уншаха, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ хэрэгтэ КПСС-эй райком мэдээсэлэй методическа соведүүдэй ажал залан шэглүүлнэ. hаяхан аймагай куст бүхэндэ ажалшадай хамтын суглаанууд болоно, тэндэ В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан абаhан социалис уялгануудай ямараар бэелүүлэгдэжэ байhан тухай, мүн байгша ондо ямар онол аргаар ниитынгэе малда элбэг хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ тушаа КПСС-эй райкомой секретарьнар А. Д. Таханов, Н. И. Крючков, В. В. Матхеев, аймагай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. Б. Рыбдылов, аймагай үйлэдбэриин управлениин начальник В. Д. Серебренников, аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ С. Г. Цыдеев болон бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хүн зонтой зүбшэhэн байна.

Партийно-политическэ мэдээсэл улам hайжаруулха хэрэгтэ партиин райком аймагай «Саяны» гэжэ газетын хуудаhануудые, радиоузелые, партийна организацинуудай лекторнууд, элидхэлшэд, политинформатор-

...тарьта, мэдээсэлэй методическа кустовой соведтэ дуулгажа байдаг. Тиигээд саашадаа тус мэдээсэл кустовой методическа соведhоо КПСС-эй райкомой мэдээсэлэй бүлэгтэ дуулгагдаад, райкомой секретарьнууд бюрогой гэшүүдтэ дуулгадаг юм.

Партийно-политическэ мэдээсэлые тусхай гуримаар эмхидхэхэ тушаа гансашье КПСС-эй Түнхэнэй райком бэшэ, мүн Захааминай, Зэдын, Баргажанай, Хориин, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Кабанскын, Улаан-Үдын хүдөөгэй, Загарайн болон бусад аймагуудаар партиин райкомууд нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Жэшээлхэдэ, мүнөө партиин райком бүхэндэ тусгаар мэдээсэлэй бүлэгүүд бии болгогдонхой. Тиихэдэ политическэ мэдээсэлые саг соонь дамжуулдаг болохын тулада «Правда Бурятии», «Буряад үнэн», «Молодежь Бурятии» газетэнүүдэй болон радио ба телевидениин комитедэй редакциинхид тодорхой хэмжээнүүдые абажа байна. Жэшээлхэдэ, байгша оной май hараhаа эхилээд, республикын радио болон телевиденеэр «ээлжээтэ мэдээсэл» гэhэн тусгаар дамжуулганууд эмхидхэгдэнэ. Тиихэдэ «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдтэ hонирхолтой мэдээнүүд түргэ-түргэнөөр, гуримтайгаар хэблэгдэжэ захалhаниинь элитэ. Мүн аймагуудай газетэнүүдэй редакцинууд энээн тушаа нилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ эхиланхай. Жэшээлхэдэ, нютагай партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомолой организацинуудай хүдэлмэриие үргэнөөр харуулхын тула «Улаан Сэлэнгэ», «Бэшүүрэй таряашан», Мухар-Шэбэрэй аймагай «Ленинэй зам», Хяагтын «Ленинэй туг» газетэнүүдэй редакцинуудта мэдээсэлэй тусгаар таhагууд байгуулагдажа, мэдээсэлнүүдэй саг үргэлжын тусгаар гаршаг дорэ нютаг, ороной hонирхолтой мэдээнүүд толилогдоно. Тиихэдэ Загарайн аймагай «Вперед» газетын редакци суббото бүхэндэ мэдээсэлэй тусхай булантай болоо. Кабанскын аймагай «Байкальские огни», Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай «Коммунизмын туяа» газетэнүүдэй хуудаhануудта иимэшүү жэшээнүүдые хаража боломоор.

Партийно-политическэ мэдээсэлэй ямараар ябуулагдажа байhые шалгаха, тусгаар гуримтай болгохын тула промышленна предприятинуудай партийна организацинууд баhал нилээд юумэ хэнэ. Зэдын вольфраммолибденэй комбинадай, Галуута-Нуурай шахтоуправлениин, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай, локомотив-вагон заhабарилгын, шэлэй ба авиационно заводуудай, нарин сэмбын фабрикын партийна организацинууд энэ асуудалаар тусгаар хүдэлмэри эмхидхэбэ. Жэшээлхэдэ, авиационно заводто энэ хүдэлмэри ябала hайнаар эмхидхэгдэнхэй. Заводой цехүүд, үйлэдбэриин участогуудта мэдээсэлэй бүлэгүүд бии болгогдоод, ажалай үдэрэй, халаанай

...ю. Гүнзэгы политичес... тай энэ кампаниин ...
хүсэ шадалые саг ...
мараар элсүүлhэнhээ ...
на.

Партийно-политичес...
хүн зониие коммунис ...
жүүлгын хүрса зэбсэг ...
даа абажа, партийна ...
хэн өөрынгөө ажал ...
эмхидхэхэ ёhотой.

Д. Ш...
КПСС-эй обкомой ...
агитациин таhаг...

БЭРХЭ, ДҮРШЭЛТЭЙ ХҮНҮҮД ТАБИГДАНХАЙ

Политическэ, экономическа, социальна, мүн тэрэшэлэн культурна ажаhуудал ба уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар хэгдэдэг политическэ мэдээсэл манай партиин ажал ябуулгада, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ тон ехэ үүргэ дүүргэдэг.

Олониитын хамаг юумэ мэдэдэг, шэнжэлжэ шададаг, гүнзэгыгөөр ойлгодог байгаа hаань, гүрэн диилдэшэгүй хүсэтэй байха гэжэ В. И. Ленинэй hургаал соо хэлэгдэнэ. Орон доторхи ба хари гүрэнүүдтэхи ажабайдалтай олониитые саг үргэлжэ танилсуулжа байха гэшэнэ үзэл сурталай хүдэлмэриин тон шухала хубинь болоно үгэнэ. Дэлгэрэнгыгээр табигдаhан политическэ мэдээсэл ленинскэ хараа шугамтай партийна хүтэлбэриин, партиин олониитэтэй бэелүүлдэг холбоо барисаа бэхижүүлгын тон шухала асуудалынь болодог.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой партийна организаци ажалшадай дунда үзэл сурталай хүдэлмэри дэлгэрэнгыгээр ябуулхадаа, партийно-политическэ мэдээсэлдэ гол анхаралаа хандуулна. Дээдэ ба дунда тусхай мэргэжэлтэй 24 түрүү коммунистнууд политинформаторнуудаар томилогдонхой. Уласхоорондын, экономическа, мүн ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар мэдээсэл хэхэдээ, политинформатор бүхэн ойлгосотойгоор, удха hайтайгаар хөөрэхые оролдодог.

Дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ эсэргүү империализмын хорото ааша, элдэб хариин ябадал гаргаха үеэ бүгэдэ арадай дунда бата нэгэдэл бэхижүүлхэ хэрэгтэ партийно-политическэ мэдээсэл илангаяа ехэ нүлөө үзүүлнэ бшуу.

Ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа, политинформаторнууд парти, правительствын абаhан хэмжээ ябуулганууд тухай тодорхойлоод хүн зондо хөөрэжэ үгэдэг байгаа.

Хитадай удамаршадай советхитад хилэ дээрэ гаргаhан бэалгаата аашануудые эрид шүүмжэлhэн митинг дээрэ хүдэлмэришэд, техническэ хүдэлмэрилэгшэд манай партиин политикые нэгэн дуугаар hайшааhанаа мэдүүлээ hэн. Политинформаторнууд Т. И. Чумаков, А. И. Таракановский, П. В. Степаненко гэгшэд мэдээсэл хэхэдээ, хитадай удамаршадай хорото аашануудые тон hайнаар, тодорхойлон хөөрэжэ үгэдэг байгаа.

Цех, участок бүхэндэ политмэдээсэл саг үргэлжэ хэгдэдэг. Политинформаторнуудай хүдэлмэри эртээнhээ түсэблэгдөөд, хүн бүхэй тусхай темээр хөөрэлдөө хэдэг заншалтай.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадта манай заводто 80 гаран хөөрэлдөөн, лекци, элидхэлнүүд ажалшадай дунда хэгдэhэн байна.

Шудхалгын цехэй политинформаторнууд мэдээсэл hайнаар хэдэгээрээ бултанhаа илгардаг. Участогые хүтэлбэрилэгшэ коммунист Юрий Георгиевич Ильков хэдэн жэлэй туршада соо ойлгууламжын хүдэлмэри урагшатай hайнаар ябуулна. Хүн бүхэндэ тааруугаар, ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэдэг, партийна литература, газетэ, журналнуудые таhалгаряагүйгөөр уншажа байдаг энэ коммунист заводой эрхим политинформаторнуудай тоодо оролсоно.

Заводой мэргэжэлтэдэй ажахын элдэб асуудалнуудые хүдэлмэришэдтэ тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэ партийна организаци анхаралаа хандуулдаг. Заводой директор Н. С. Сытов, главна инженер Ю. В. Музыка, ажалай ба салин хүлhэнэй таhагай начальник К. Н. Московченко, инженер-экономист Н. А. Чиркова, техническэ таhагай начальник Ю. Н. Глуходедов, механическа цехэй начальник А. Н. Чубаров болон бусад саг үргэлжэ хөөрэлдөө хэжэ байдаг.

Политинформатор Александр Чубаров ехэхэн ажал ябуулдаг. Механическа цехэй начальник, коммунист нүхэр Чубаров уран хурсаар, hонирхолтойгоор мэдээсэл хэдэгээрээ ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой. Мэдээсэл бүхэндөө тэрэ тон ханамжатайгаар бэлэдэдэг, ажалшад бүхэндэ ойлгуулха гэжэ оролдодог юм.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй материалнууд политинформаторнуудай хүдэлмэридэ шухала hуури эзэлнэ. Политинформаторнууд К. Н. Московченко, Н. А. Чиркова, Ю. М. Подгорный, Э. Г. Коварский гэгшэд энэ асуудалнуудаар дэлгэрэнгы хөөрэлдөө саг үргэлжэ хэдэг.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэ политинформаторнуудай коллектив илангаяа hайнаар хүдэлмэреэ эмхидхэжэ, ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр, гүнзэгы удха шанартайгаар ябуулжа байна.

Н. ТИМОФЕЕВ.
«Теплоприбор» заводой партбюрогой секретарь.

Партиин райкомуудhаа мэдээсэнэ

КАБАНСК (Телефоноор абтаба). КПСС-эй райкомдо политинформаторнуудай ээлжээтэ семинар үнгэргэгдэбэ.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ аймагай ажалшадай абаhан социалис уялгануудай жэлэй түрүүшын хахадта ямараар дүүргэгдэhэн тухай партиин райкомой секретарь М. А. Лукьянов семинарта хабаадагшадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

«Москвада болоhон коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй дүнгүүд ба удха шанар тухай», «Уласхоорондын мүнөөнэй байдал ба империализмда эсэргүү тэмсэлэй зорилгонууд», «Дэлхэйн социалис системэ—империализмда эсэргүү тэмсэлэй шиидхэхы хүсэн» гэhэн темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаа.

Һүүлээрнь «Аймагай ажалшадай дунда политическэ мэдээсэл нарижуулан hайжаруулха» гэhэн элидхэл КПСС-эй райкомой секретарь хэжэ, энэ асуудалаар политинформаторнууд hанамжа, дурадхалнуудаа хэлсэбэ.

Мүнөө үедэ аймагай промышленна предприяти, совхоз, колхозуудаар 370-аад политинформаторнууд ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна.

Тэжээл бэлдэлгэдэ орохын урда тээхэнэ совхозуудай партийна комитедүүд политинформаторнууд, агитаторнуудаа суглуулжа, тэдэнтэйгээ хөөрэлдэжэ, үбhэшэдэй дунда политическэ мэдээсэл ямар аргаар эмхидхэхэ тухайдань захяа заабари үгэhэн байна.

Энэ хүдэлмэри Ойморой совхозой хүдэлмэришэдэй дунда (парткомойнь секретарь А. П. Баженов) муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Эндэхи малшад, үбhэшэдэй дунда парткомой томилогдоhон 16 хүн политическэ мэдээсэл саг үргэлжэ хэнэ. Тэдэнэй дундаhаа совхозой главна зоотехник А. Н. Бурцев, Худэриин отделениин эхин партийна организациин секретарь В. И. Кускин гэгшэд эдэбхитэй ажалаараа шалгарна.

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай ажалшадай дунда 11 политэмхидхэгшэд, 60 политинформатор, 250 гаран агитаторнууд эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байна. Гол анхаралаа мүнөө үбhэ хуряалга дээрэ ажаллажа байhан хүнүүдтэ хандуулна. Ушарынь гэбэл, эдэ үдэрнүүдтэ сабшалан дээрэ колхознигуудай диилэнхи олонхинь, мүн аймагай эмхи зургаануудай алба хаагшад гаранхай.

«Прибайкалец», «Заветы Ильича» колхозуудта тэжээл бэлдэлгэ эмхитэйгээр ябана. Колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэhэнэй аша үрэ мүнөө элитээр харагдажа эхилбэ.

ҮБҺЭШЭДТЭ—ГОЛ АНХАРАЛ

Яруунын аймагай Иисэнгын совхоздо малай тэжээл бэлэдхэлгын хаhа түлэг дундаа ябажа байнхай. Холо, ойрын сабшалангуудта гараhан 20 бригада, звенонуудые шэнэ газетэ, журналнуудаар хангаха, тэдэнэй дунда политическэ мэдээсэл хэхэ. Һүүлэй hонин дуулгажа байха тухай совхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд үшөө июнь hарала сугларжа хөөрэлдөө hэн.

Һаяхан партийна комитет политинформатор, агитатор, лекторнуудай семинар үнгэргэбэ. Энэ семинар дээрэ партийно-политическэ мэдээсэл hайжаруулжа, үбhэшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тухай хэлсэгдээ.

Политинформаторнуудай бүлэг шэлэгдэхэгдэжэ, эдэбхитэй бэрхэ 9 коммунист энэ шухала үүргэ дүүргэжэ байхаар томилогдоод, мүнөө ээлжээгээр бригада, звенонуудта ябажа эхилээ.

7 хүнhөө бүридэhэн лекторнуудай бүлэг өөhэдынгөө хүдэлмэри түсэблэжэ, hонирхолтой лекци, хөөрэлдөө үбhэшэдэй дунда мүн лэ үнгэргэжэ эхилээ.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, дүй дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэд, түрүү коммунистнууд энэ шухала хэрэгтэ хабаадуулагданхай.

В. ЧИМИТОВ.

Николай Алексе... ганов Галуута-Нуур... тануудта арбан ж... шада электровозо... нистээр хүдэлhэн ... жэлнүүдтэ залуу н... түрүүшээр үдэшы... hургуули, hүүлээр... ноор институт дүүр... нөө инженер Тиг... дахи шахтада энэ... ажаллана. Тэрэ энд... политинформатор гэ... тэй болонхой. Шах... мунистнуул нүхэр ... вые партийна орга... гаа секретаряар hу... Зураг дээрэ: Н. А. ... ээлжээтэ хөөр... бэлдэжэ байна.

Ф. МОРЕНЕЦЭ...

„Гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политика тухай, парти, правительствын органуудай, ниитын эмхинүүдэй ажал хүдэлмэри тухай асуудалнуудаар ажалшадай партийна, гүрэнэй, ажахын ба ниитын ажал ябуулагшадай ходо үгэ хэлэдэг байханъ, тэрэшэлэн нютагай Соведүүдэй, арадай гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын, х... наймаанай зургаануудай, коммунальна ажахын ба ажаhуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үгэ хэлэдэг байханъ шухала".

(КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын резолюциhаа).

Улаан-Удын «Электромашина» заводой кран бүтээдэг цехэй фрезеровщик, коммунис ажалай Ф. С. Симонов ажал хүдэлмэридөө оролдосотой һайнаар хандажа, табан жэлэйнгээ түсэб нэгэ жэл хахадаар урид дүүргэбэ. Нүхэр Симонов заводой эрхим уралан нарижуулагшадай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ф. С. Симонов.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ҺУРАГШАДАЙ УРАН ҺАЙХАНАЙ ХАРАЛГА

Һаяхан Зэдын аймагай һурагшадай уран һайханай харалга үнгэргэгдэбэ. Тус харалга В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байна.

Аймагай түб — Петропавловка тосхоной соёлой байшангай сценэ дээрэһээ һурагшадай 23 коллектив бэлиг шадабаряа харуулаа.

Жэшээлхэдэ, Ториин дунда һургуулиин 1—4-дэхи классуудай һурагшадай хоор «Ленин тухай», «Эхэ оромни» гэхэ мэтэ дуунуудые тон шадабаритайгаар гүйсэдхэжэ, аймагайнгаа һургуулинуудай дунда эгээн эрхим хоор гэжэ тоологдоо. Тэрэшэлэн энэ һургуулиин хатаршад жюрин үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ.

Зэлтэрын найман жэлэй һургуулиин түлөөлэгшэд Даманска аралай баатарлиг хилын харуулшад тухай монтаж харуулжа, мүн лэ һайшаалда хүртөө.

Үшөөтэйн дунда һургуулиин һурагшад энэ харалгада янза бүриин һонирхолтой программа асараа. Тэдэнэй костюмуудшье тааруу зохид байба. Үшөөтэйн һурагшадай гүйсэдхэһэн азербайджан, буряад, энэдхэг, румын хатарнууд болон «Бидэнэр Ленинэ тангаригланабди» гэһэн уран зохёолой хүгжэмтэ монтаж харагшадые, мүн жюрин гэшүүдые баясуулаа.

Аймагай һурагшадай уран һайханай харалгын дүнгөөр дунда һургуулинууд соо һоо үшөөтэйнхид нэгэдэхи, торинхид хоёрдохи һууринуудта гарабад. Тиихэдэ Петропавловкын дунда һургуулиин уран һайханай коллектив гурбадахи һуурида хүртөө.

Найман жэлэй һургуулинууд соо һоо түрүүшын һуурие Дээдэ-Ториин эдир бэлигтэн эзэлбэ. Зэлтэрынхид хоёрдохи һуурида гараа.

Тус харалга дээрэ Петропавловкын, Дэрэстэйн болон Зэдэ станциин дунда һургуулинуудай түлөөлэгшэд өөһэдынгөө арга боломжые, шадабарие һанаһандаа хүрэхэгүйгөөр хэрэглэбэ гэжэ эндэ тэмдэглэлтэй. Тэрэшэлэн энэ харалгада хабаадагшад буряад арадайнгаа хүгжэмэй инструментнүүд болохо хуур, лимбэ, чаанза гэхэ мэтые огтолон хэрэглээгүйнь хадагламаар байба.

Дурсагдагша аймагай һургуулинуудай уран һайханай бүлгэмүүд гансал иимэрхүү харалганууд дээрэ бэлиг шадабаряа гүйсэдхөөд дүүргэхэ бэшэ, харин нютагайнгаа гүүртэ, фермэнүүдэй ажалшадта, хээрын стануудаар ошожо концерт наадаяа харуулха, мүн хүршэ аймагуудай һургуулинуудаар, ажахынуудаар ябажа, тэндэхи уран һайханай бүлгэмүүдтэй шадабари мэргэжэлэйнгээ дээжэнүүдые халан абалсажа, танилсажа байха ёһотой.

В. НИМБУЕВ.

БАРИМТАНУУД ГЭРШЭЛНЭ

Үнгэрһэн жараад жэлэй туршада урда тээхи хэдэн зуугаад жэлэйхиһээ һураггүй олон үхэл, ехэ һандарал хохидол хүн түрэлтэндэ империализм тохёолдуулаа. Дэлхэйн һүүлэй хоёр дайнай үедэ 60 гара миллион хүн алуулһан, 110 миллион хүн эрэмдэг болоһон. Тэрээнһээ гадна, дайн дажарһаа уламжалан дэлгэрһэн элдэб үбшэн тахалда нэрбэгдэжэ, хэдэн арбаад миллион хүнүүд үхөө һэн. Мүн сэхэ гү, али далдаар дайнууд худар татагдаһан олохон оронуудта түрэлгын үсөөрһэнһөө, үхэлгын олошороһонһоо шалтагаалан, хүн түрэлтэн үгаа ехэ гээлтэ хоролтодо ороһон байгаа.

* *

Колониализмын үүдхэһэн, мүнөөшье үүдхэжэ байдаг гэмтэ хэрэгүүдтэ империализм лэ зэмэтэй. Үнгэрһэн арбаад жэл соо дэлхэйн хүн зоной гурбанай хоёо хуби шахуугай ажаһуудаг колонинууд, хахад колонинууд, хүгжэлтэ багатай оронуудай хубида промышленна үйлэдбэриин миил 5 хубинь хүртэдэг байба. Тиин колони ба хахад колони байһан оронуудта хүн бүхэнэй жэлэйнь дундуур салин олзо хүгжэнги капиталис оронуудайхиһаа 11 дахин бага байһан. Хэрбээ XVII зуун жэлэй үеэр Африка түбидэ дэлхэйн хүн зоной 5/1 хубиин ажаһуудаг байһан һаа, харин колониализмын үедэ хүн түрэлтэнэй ниитэ тоо соо Африкын улад зоной эзэлдэг һуури 10/1 хуби хүрэтэрөө хороһон байна. Һүүлэй зуун жэлэй хугасаа соо империалис гүрэнүүд Африкада 121 дахин дай хээ, дээрмэдэхы ябуулгануудые эмхидхээ.

* *

Дэлхэйн хоёрдохи дайнһаа хойшо империалистнууд 30 гаран дай үүдхэһэн, арад зониие дарлажа мүлжэжэ үргэлжэлхэ гү, али тэрэнээ дахяад һэргээхэ зорилгоор хэдэн зуун зэбсэгтэ тулалдаа хэһэн байха юм. Вьетнам арадта эсэргүүгээр США-гай хэжэ байһан дайн тэдэ дайнуудһаа эгээн лэ гутамшаг, жэгшүүритэйнь болоно. Мүнөөнэй сэрэгэй техникын хамаг муухай зүйлнүүд ядерна зэбсэгһээ бэшэниинь эрхэ сүлөөдэ дуратай энэ арадые үбдэг дээрэнь һөхэрүүлхын тула хэрэглэгдэжэ байна. 100.000 тухай тонно напалм бомбонууд, тодорхойлбол — Корейдэ эсэргүү дайнда хэрэглэгдэһэнһээ хоёр дахин ехэ хэмжээтэй бомбонууд 1968 оной эсэс болотор Вьетнамай газар дайда дээрэ хаягдаһан байха юм. Американхидэй мэдээнэй ёһоор, 1961 онһоо 1966 он болотор Урда Вьетнамай 250.000 үхибүүд хосороо, напалмһаа шалтагаалан 750.000 хүн эрэмдэг болоо. Тиин Урда Вьетнамай миллион үлүүтэй юрын хүнүүд 1954 онһоо 1967 он хүрэтэрхи хугасаа соо алуулһан, гэмтэһэн, концлагерьнуудта зобоогдоһон байна. США-гайхид химическэ хорото зүйлнүүдые арад зондо эсэргүүгээр, мүн алууһа мал хюдахын, ургаса хорлон һалгаахын тула үргэнөөр хэрэглэнэ. Американскэ мэдээн баримтануудай ёһоор, Арадай сүлөөрэлгын фронтын харьяата Урда Вьетнамай ой модоной 22 хубинь хорото зүйлнүүдээр «сэбэрлэгдөө».

* *

Империалис гүрэнүүд, нэн түрүүндэ США, шэнэ түхэлэй колониализмын арга хэрэглэн, арад зониие дээрмэдэнэ, дарлана. Гансахан 1962 онһоо 1966 он хүрэтэрхи хугасаа соо хариин монополинууд 25 шахуу миллиард доллартой тэн ашаг олзо, нэмэлтэ ба процентын түлөөһэ хүгжэжэ байгаа оронуудһаа хонжожо абаһаб.

* * *

Империалис оронуудтахи засагай газарнуудһаа дэмжэлгэтэй номнолой хүдэлмэри олониитые мэхэлэн тээлмэрдүүлдэг байна. Олон зуугаад мянган гэшүүдтэй 2600 гаран хархис эмхи Холбоото Штадуудта хорото ябуулга хэнэ.

* *

США-дахи 22 миллион негрзон хоёрдохи сортын эрхэтэд гэжэ тоологдодог, ехээр зобожо тулижа байдаг. Мүн ондоошье бага яһатад — мексиканецууд, пуэрто-рикынхид, еврейнүүд болон бусад газаашалагдан дорожологдодог. Негрнүүд США-гай бүхы зоной 11 тухай хубинь, хүдэлмэришэн ангиин 20 гаран хубинь болодог юм. Тиигэбэшье эдэнэй салин хүлһые дунда зэргээрнь абажа үзэхэдэ, сагаан шарайта хүдэлмэришэдэй абадаг салингай миил 53 хубинь, харин урда штадуудта арайхан гэжэ 30—40 хубинь болодог. Ехэ ехэ хото городуудта — негрнүүдэй олоороо байдаг газарнуудаар ажалгүйшүүлэй тоо олохон ушарта 50 хубинь болоно.

* *

Хүгжэнги капиталис оронуудта 200 миллион хүдэлмэришэд бии тоотой. Эдэнэй ажалаар бии болгогдоһон нэмэлтэ мүнгэ зөөриие капиталистнууд үбэршэлдэг байна. 65 миллион хүдэлмэришэд, алба хаагшадай США-да тиимэ нэмэлтэ олзын хэмжээн жэлдээ 315 миллиард доллар болодог (1967 оной мэдээнүүдээр).

Эдэ баялигуудынь олон миллион хүнүүдэй ажаллахаар газар бии болгохо хэрэгтэ, ажаһуудалай ба бусад шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, һуралсал болон элүүрые хамгаалгын хэрэг һайжаруулгада зорюулагдажа болохо һааб даа. Тиин гэһээ эдэ баялигууд ангиин дээдэ талынхид болоһон үсөөхэн хүнүүдэй баялиг соогуур умбалгада, буу зэбсэг олоор түхеэрхэ хэрэгтэ гаргашалагдана ха юм. Гэхэ зуураа, хүгжэнги оронуудта жэл бүри улам олон хүнүүд хосорон һалана, үйлэдбэри дээрэ эрэмдэг болоно. Мүнөө США-да үдэр бүри 55 хүдэлмэришэн үйлэдбэри дээрэ үхэнэ. 8500 хүн ажаллажа шадахаяа болино. 27500 хүн үе мүсэеэ гэмэлтэнэ.

* *

Бэрхэшээлнүүдэй улам дэбэржэ, мүлжэлгэ дарлалтын, хархис этэгээдүүдэй аашануудай, милитаризмын улам һүжэржэ байһан оршон байдалда капиталис оронуудай ажалшад өөһэдынгөө эрхэ сүлөө, эб найрамдал, хүгжэлтэ болон демократи хамгаалжа улам эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Гэхэ зуура капиталис оронуудта хүлһэнэй ажал хэдэг хүдэлмэрилэгшэдэй гооё дайнай урда тээхи үетэй сасуулбал, 1,5—2 дахин олошороһон байгаа. Багаар абтаһан тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, тэндэхи забастовкын тоо 3,5 дахин олошороо. Тиин ажалшад гансал экономическа бэшэ, мүн политическэ эрилтэ табидаг болонхой. 1958 ондо капиталис оронуудта 25 — 27 миллион хүнэй хабаадалгатай забастовко болоһон һаа. 1968 ондо 57—58 миллиондо хүрөө.

* *

Дэлхэйн зоной 3/1 хубинь болодог арадууд империализмтай тэмсэн, социалис общество байгуулжа байна. Империализмын хүсэнүүд экономикын, мүн социальна талааршье социалис зэлхэйтэй мүрысэхэеэ айна. Тиимэһээ тэдэнэр социализмын суртал бодолой ба бодото хэрэгэй улам үргэдэжэ байгаа нүлөөндэ али болохоор һаад ушаруулха гэжэ оролдоно. Һүйдхэлэй, дайн сэрэгэй ябуулганууд ба хорото балмад аашанууд тэдэ аргануудайнь тоодо ороно. Бүхы дээрээ 15 миллион гаран вт. хүсэтэй 100 гаран радиостанцинууд үдэр бури хардалга, гүрдэлгэтэ дамжуулгануудые хэжэ, социалис гүрэнүүдые элдэбээр муушаллаг, аманда орохысо гүжэрдэлэг, социалис гүрэнүүдтэ эсэргүү номнол хэдэг байна.

Буу зэбсэг түйлай яаралтайгаар бүтээн гаргахыень хүн түрэлтэндэ империализм баадхана. Тиин сэрэгэй гаргашанууд 1968 ондо 155.355 миллион долларой хэмжээтэй болоһон байна.

(АПН).

...ТАГАЙ СОВЕДҮҮДЭЙ МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШАД

...АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба гүрэнэй ...нуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай об...оной 2-дохи кварталда ажалшадай депута...ельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй социа...өөнэй дүн гаргаба.

...мүрысөөнэй гурим бүгэдэнһөө һайнаар ...йнгөө түлөө Кабанскын аймагай Посольско ...вет Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Сове...нэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй ... обкомой дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи ...—275 түхэрит, тэрэ тоодо гүйсэдхэхэ ко...түрүүлэгшэ Н. Н. Суранов—60, секретарь ...—40 түхэрит абаха болобо.

... аймагай Дээдэ-Элхиин сельскэ Совет хоёр...—175 түхэригтэ, тэрэ тоодо гүйсэдхэхэ ...түрүүлэгшэ И. Я. Ботов—45, секретарь ...—25 түхэриттэ хүртэбэ.

...шан—135 түхэриг Баргажанай аймагай ...нска сельскэ Соведтэ, тэрэ тоодо гүйсэдхэхэ комитедэйнь түрүүлэгшэ Н. А. Толстихинда—35, секретарь П. А. Терентьевада—20 түхэриг барюулха гэжэ шиидхэгдэбэ.

Хоёрдохи кварталай туршада сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй социалис мүрысөөнэй гурим дүүргэхэ талаар Зэдын аймагай Алсагай сомоной Совет, Яруунын аймагай Комсомольско сельскэ Совет, Бэшүүрэй аймагай Дээдэ-Мангиртын сельскэ Совет, Хориин аймагай Ашангын сомоной Совет, Прибайкалиин аймагай Таловска сельскэ Совет, Хяагтын аймагай Тамирай сельскэ Совет, Захааминай аймагай Сагаан-Моринной сомоной Совет, Сэлэнгын аймагай Сэлэн-Дүүмын поселково Совет, Хойто-Байгалай аймагай Байкальска сельскэ Совет, Улаан-Үдын аймагай Гурульбын сельскэ Совет, Түнхэнэй аймагай Түнхэнэй сельскэ Совет ба Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Хэжэнгын сельскэ Совет ажал ябуулгадаа һайн дүн туйлаа гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет болон гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком тэмдэглэбэ.

...ҮРҮҮШҮҮЛДЭ—ШАГНАЛ

...СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерство, металлургиче...промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай ...диум Холтосоной уурхайн забойщик Александр Михайло...олодиндо һаяшаг «Хүндэтэ горняк» гэһэн нэрэ зэргэ ..., алдар солын тэмдэг барюулһан байна. Мүн тэрээнтэй ... ажалладаг транспортна цехэй жолоошон И. Н. Михай...нарижуулгын фабрикын түхеэрэлгэ заһабарилгын сле... Н. И. Филиппов гэгшэд «СССР-эй үнгэтэ металлургиин ...лис мүрысөөнэй отличник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаба.

...дын комбинадай заһабариин-механическа заводой токарь ... Акимов, дүүжэн харгын халаанай бригадир Н. Ф. Мос..., энергоцехэй электрослесарь И. Т. Осокин, Холтосоной ... забойщик П. Б. Цыбиков гэгшэд СССР-эй үнгэтэ ме...гиин министерствын болон профсоюзай ЦК-гай Хүндэлэ...лотануудаар шагнагдаа.

...ал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлаһан эдэ түрүүшүү...дын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив халуу...аршалан, саашадаа улам һайнаар хүдэлжэ, ашата баг... И. Ленинэй 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахы...үсэн юрөөһэн байна.

В. АНДРЕЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой түб һууринай больницын хүдэлмэрилэгшэ Мария Манжеевна Мангутова.

Б. БИРБАЕВАЙ фото.

...нинэй һургаалые олониитын дунда тайлбарилха

...ТО. (ТАСС). «Владимир ...» гэжэ номые Чилиин ... гэжэ хэблэл барлан гар...

... дэлхэйн пролетариадай ...байдал, ажал ябуулга ...эрэнтыгээр хөөрэгдэнэ, ...дэй партиие — шэнэ түние байгуулгада тэрэнэй ...угаа ехэ үүргэ онсолон ..., дэлхэйн түрүүшын со...люциие хүтэлбэрилэгшэ, ...нэй түүхэдэ түрүүшын ...гүрэниие байгуулагша ...нэй удха шанар тэмдэглэт...

... пролетариадай вождиин һургаал Чилиин бүхы коммунистнуудта тусгаар ехэ удха шанартай байһые номой авторнууд тэмдэглэһэн байна. Өөрынгөө орон дотор социально-экономическа асуудалнуудые шиидхэхын түлөө тэмсэхэдээ, имагтал ленинскэ заабаринуудые тэдэнэр хүтэлбэри болгодог. Ленинэй захяануудта Чилиин коммунистнууд хододоо үнэн сэхэ байдаг. Ленинизмые — пролетарска революциин һургаалай барагдашагүй эшэ үндэһые шэнжэлэн шудалха, тайлбарилха хэрэгтэ Чилиин Коммунис парти хододоо ехэ анхарал хандуулха гээд номой түгэсхэлэй бүлэг соо хэлэгдэнэ.

Һара тухай мэдээнүүд

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ космонавтнуудай һара дээрэһээ Газарта асарһан шулуу шохой химическэ талаараа шэнжэлэгдэбэ. Һарын шулуунууд «тиимэ ехэ түмэртэй бэшэ гээд американ эрдэмтэд мэдүүлээ. Газарай шулуунуудтай жэшээлхэдэ болобол, һарын шулуунууд титан ехэтэй.

Һара геологическа талаараа унтарһан хүйтэн бодос гэжэ тоолодог өөрынгөө теориие шэнээр хаража үзэхыемни эдэ мэдээнүүд баадханд гээд доктор Гарольд Юри мэдээсэ.

...аб партизануудай ябуулганууд

...(ТАСС). Израилиин эзэм...нютагуудта араб парти...улгануудаа улам шангад...

...мүрэнэй нугада араб пар...юлиин 29-нэй һүни хэдэн ... ябуулгануудые хээ гээд ... нэгэдэмэл командова...лэгшэ мэдүүлээ. Мамель ...ранэй баруун эрье) нуга ...ог шэнэ харгыгаар ябаһан ... сэрэгэй автомашинану...Асифай» сэрэгшэд мино...буудаа. Тэрээнһээ уламжалан хэдэн автомашина усадхагдаа, олон израиль солдат алуулаа, шархатаа.

Голанска хадануудта Израилиин гурбан сэрэгэй автомашинануудые «Аль-Асифай» партизанууд усадхаа гээд Палестинын нэгэдэмэл командованиин түлөөлэгшэ мүн лэ зааһан байна.

Энэ байлдаанай үедэ Израилиин зүгһөө хэдэн хүн алуулаа, шархатаа. «Аль-Асифай» талаһаа 2 хүн алуулһан байна.

Анголын патриодуудай тэмсэл

...(ТАСС). Португалиин ...нуудһаа орониие сүлөөл... тэмсэдэг, патриотическа ...лгойлдог Анголын парти ...000 дүрбэлжэн километр ... газарые мүнөө эзэлээд ...нэн тухай МПЛА-гай ... Агостиньо Нето Конакри... хөөрэхэдөө мэдүүлэв. ... сүлөөлэгдэһэн районуудта ... гражданска захиргаа тог...һургуулинуудые, медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ пунктнуудые, революционно һуралсалай центрнүүдые байгуулна, хүн зоной дунда ехэ хүдэлмэри ябуулна гээд тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Анголодо хоёр шэнэ фронтые МПЛА нёдондо жэлдэ байгуулаа гээд Нето тэмдэглэһэн байха юм.

Ороной патриодуудай хэжэ байһан үрэ ехэтэй тэмсэл, тэдэнэй туйлаһан амжалтанууд Африкадахи политическэ оршондо МПЛА-гай байдал бэхижүүлгэдэ туһална гээд А. Нето хэлээ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ХИЛЫН ГААНАҺАА

Киото хотын муниципальна суглаанай эрилтэ

ТОКИО. (ТАСС). США-гай сэрэгүүдэй эзэмдэжэ байһан Рюкюгэй аралнуудһаа химическэ, бактериологическа ба ядерна элдэб янзын зэбсэгүүдые гарган холодхохо эрилтэ Японой Киото хотын муниципальна суглаан табиба.

АГУУЕХЭ ОЙЕ УГТУУЛАН

ПАРИЖ. (ТАСС). В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой — хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи алдарта үдэр болоно гээд ТАСС-ай корреспонденттай хөөрэлдэхэдөө, Испаниин Коммунис партиин гүйсэдкомой гэшүүн Федерико Мельчор мэдүүлээ.

Энэ үдэрые Испанида эрхимээр тэмдэглэхэ гэһэн шиидхэбэри КИИ-гэй ЦК-гай гүйсэдком баталан абаа гээд тэрэ хэлээ. Гүйсэдкомой хараалһан программын ёһоор, 1970 ондо Испанида Ленинэй хүндэлэлдэ зорюулагдажа, партида абалга болоно. Хүн зоной дунда хэгдэдэг хүдэлмэри шангадхаха, испан коммунистнуудай политическэ ба соёл сурталай талаар ургалтые дээшэлүүлхэ уряатайгаар ленинскэ ой үнгэргэгдэхэ.

В. И. Ленинэй зохёолнуудые хэблэн гаргаха бэлэдхэл хэхэ тусхай комисси байгуулагдаад, хүдэлмэреэ эхилээ. Ленинэй зохёолнууд Испанида тусхай номууд болгогдожо, нюусаар гартагдаха байна. Компартиин орган болохо «Мундо Обреро», тэрэшэлэн нютагай партийна органууд ленинскэ зохёолнуудые хэблэжэ ороходо юм. Энэ ойтой холбоотой бүхы манифестацинуудта Франци, ФРГ, Бельги болон Швейцарида байдаг испан хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ Ф. Мельчор хэлээ.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ туһалха, империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай ба социализмын түлөө тэмсэлдэ ехэ туһа нэмэри болохо гээд Федерико Мельчор хэлэһэн байна.

АРМИИН ЗАЛУУШУУЛАЙ КОНГРЕСС

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй сэрэгэй залуушуулай холбооной бүхы армиин хоёрдохи съезд Прагада болобо. Хэгдэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд съезд дээрэ гаргагдаа, армидахи залуушуулай эмхинүүдые хүгжөөхэ саашанхи хараа замууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Организациин гэшүүдые соёл сурталай талаар хүмүүжүүлхэ, КПЧ-гай политикые бэелүүлгэдэ, Чехословакиие, бүхы социалис хани нэгэдэлые хамгаалгатай холбоотой зорилгонуудые дүүргэлгэдэ, залуушуулай дунда марксистско-ленинскэ суртал бодолые тайлбарилгада гэшүүдэй эдэбхитэйгээр хабаадаха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа гээд ЧТК агентство дамжуулна.

ЧССР-эй Национальна оборонын министерствын гүрэнэй секретарь генерал-лейтенант В. Дворжак, Чехословакиин Арадай Армиин Главна политическэ управлениин начальник Ф. Бедржих съезд дээрэ байлсаа. В. Дворжак үгэ хэлээ.

ЧССР-эй газар дээрэ саг зуура байрлуулагдаһан совет сэрэгүүдэй түбэй бүлэгэй делегаци съезд дээрэ мүн лэ байлсаа. Съездэ хабаадагшадта, Чехословакиин залуу сэрэгшэдтэ делегаци амаршалга хүргөө.

Арсалдаа алгасалдаанууд гарана

ТОКИО. (ТАСС). Худалдаа наймаанай ба экономическа хэрэгүүдэй талаар японо-американ комиссиин гурбан үдэрэй сесси Токиодо Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын байшан соо, июлиин 29-дэ нээгдээ. Американ делегациие США-гай гүрэнэй секретарь Роджерс, Японой — гадаадын хэрэгүүдэй министр Аити толгойлно.

Сессиие нээлгын тусхайта ёһолол дээрэ Аити ба Роджерс үгэнүүдые хэлээ. Хоёр ороной хоорондохи харилсаан мүнөө үедэ «шахардуу шанга» байһаар гээд Аити мэдүүлээ.

Япон-американ экономическа харилсаа холбоондо бэрхэшээлнүүд тохёолдуулагдана, «үрсэлдөө зайсуулжа шадахаар» хэмжээнүүд абтаха бэзэ гэжэ Роджерс мэдүүлээ.

Роджерсые хорлохо һэдэлгэ

ТОКИО. (ТАСС). США-гай гүрэнэй секретарь Роджерсые хорлохо һэдэлгэ Токиогой Ханеда аэропортдо июлиин 31-дэ хэгдээ. Роджерсой Сеул орохоёо самолёт тээшэ ошожо ябахадань, кинжал хутага бариһан залуу хүн тэрээндэ добтолоо. Тус залуу хүниие полициинхид барижа арестовалаа. Роджерс гэмтээгүй.

Японой түмэр замшадай съезд

ТОКИО. (ТАСС). Энгэй түмэр замуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай (Ситэцу Сорэн) федерациин бүхэяпоной 33-дахи ээлжээтэ съезд Оита префектурадахи Бэппу городто июлиин 31-дэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

260 мянган түмэр замшадые түлөөлдэг делегадууд ойрын жэлнүүдтэ профсоюзуудай энэ федерациин ябуулга хэхэ программые зүбшэн хэлсэжэ батлан абаа. Японо-американ аюулгүйе сахиха договорые усадхахын, Окинавые Японд түргэнөөр бусаахын түлөө тэмсэл, тэрэшэлэн хүдэлмэриин үдэрые хороохын, ажалай эрхэ байдал һайжаруулхын түлөө тэмсэл улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ программа хараална.

Городой мэрээр коммунист һунгагдаба

ПАРИЖ. (ТАСС). Коммунист Жан Увре Ушам (Луар ба Шер департамент) городой мэрээр һунгагдаба. Һунгалтын болоходо, муниципальна соведэй олонхи гэшүүд француз Компартиин кандидадай түлөө дуугаа үгөө.

МАВРИТАНИИН ИСЛАМАЙ РЕСПУБЛИКА. Совет врач Язлы Мухаммедовнч Джумаев Наукшота хотоһоо табан зуун километр зайда оршодог Тиджикджа гэжэ Мавританиин хотодохи медицинскэ округ эмхидхэгшэ ба хүтэлбэрилэгшэ юм. Совет мэргэжэлтэн эндэхи хүн зоной магтаалда хүртэһөөр үнинэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүүдэл ажаһуудалтай зон ород докторые сайгаар хүндэлэнгүй гаргадаггүй юм.

ТАСС-ай фотохронико.

Ээлжээтэ харата ябуулганууд

ДАМАСК. (ТАСС). Өөрынгөө хүршэ араб гүрэнүүдтэ эсэргүү зэбсэгтэ харата ябуулгануудые эзэрхэг түримхэйшүүл үргэлжэлүүлһээр.

Сириин Арабуудай Республикын сэрэгэй командованиин түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, июниин 30-най удын хойно Израилиин 6 самолёт фронтын хойто талын хубида Сириин сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан газарые бомбодоо. САР-ай истребительнүүд агаарта ниидэн гаража, дайсанай самолёдые гэмтээгээ. Бомбодолгын үедэ Сириин 12 солдат алуулһан байна.

Үри шэриһээ гаранагүй

ОТТАВА. (ТАСС). Канадынхидай үри энэ жэлэй май һарада 8 миллиард 198 миллион доллар болоо. Канадын статистическэ бюрогой мэдээнэй ёһоор хүн зоной үри шэри һүүлшын жэлдэ 17,6 процентээр нэмээ.

ШЭХЭНЭЙ ШЭМЭГ НЮДЭНЭЙ ХУЖАР

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:
- Залуу уран зохёолшын шүлэг.
- Шэнэ туужаһаа булэг.
- **Арадай аман зохёол.**

Сэрэн-Ханда ХУБИТУЕВА

АЙЛШААР ЕРЭЭБ

БАЙГАЛ ДЭЭРЭ ТҮРЭҺЭН ШҮЛЭГҮҮДҺЭЭ

**Баянхан талынгаа
Баглаахан сэсэгые,
Байгални, шамдаа
Баряагүйш һаа,
Зүүн буряадай
Зүрхэнэй мэндые
Дуун болгон,
Дуулаһаар ерээб,
Эрдэм бэлигтэй,
Эршэ зоригтой
Залуу үеын
Залуур бариһан,
Үндэр наһатан
Үбгэд хүгшэдэй
Үеын үедэхи
Үлгы болоһон,
Байгал, шамдаа
Айлшаар ерээб.
Сарюун хүгжэмэй
Арюун хүбшэргэй,
Арад түмэнэй
Алтан уургай,
Ульгэр дуукай
Үлхөө дээжэ —
Һүрөөтэ Байгал,
Һүгэдэн байнаб.**

**Шэдитэ долгинойш
Шэбэнээн доро
Шэнхинээтэ аялгыш
Шагнахаа ерээб.
Эршэтэ дурасхаалайш
Эбхэрээн доро
Байгалай «түлхюур»
Бэдэрхээ ерээб.**

* * *

**Хүлэг-онгосоо хүллэжэ,
Хулһан «ташуураа» бэлдэжэ,
Хүхэ номин долгинойш
Хүбөө эсхэн хурылнаб.
Аятай зөөлэн гарнуудни
Аянша далинууд болошоно.
Аляа сахалитай урилдан,
Элин, халин ниидэшэнэб.
Элин, халин ниидэжэ,
Энгэр дээрэш амарнаб.
Хани нүхэдтээ ниилэжэ,
Хабатай гоёор тамарнаб.
Зүүдэн болоһон Байгални
Зүрхэнэйм гуниг сэлмээжэ
Далайн хүүхэн болгожо,
Долгин соогоо бүүбэйлнэ.**

АРАДАЙ ДУУНУУДҺАА

«Һонор сээжэтэй, уран хурса үгэтэй хүгшэн» гэжэ Балдуугай Дарима тухай нютагайхидынь хэлсэдэг. Энэньшье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ Дарима хүгшэн дала хүрөөшье һаа, бага ябахадаа хүнүүдһээ шагнаһан үльгэр, дуунуудаа, оньһон хошоо үгэнүүдээ мүнөө хүрэтэр мартаагүй. Бэшүүрэй аймагай Шэбэртэ нютагта һуудаг Дарима хүгшэнэй хэлэжэ үгэһэн, арадай хэдэн дуунуудые уншагшын һонорто дурадханабди.

**Сэн гэгшэ шубуунинь
Сээлэй дунда суудалтай.
Сэсэн гэгшэ хүбүүдынь
Сэрэгэй дунда суудалтай.
Хун сагаан шубуунинь
Хулһанай дунда суудалтай.
Хурса гэгшэ хүбүүдынь
Хуулиин дунда суудалтай.**

* * *

**Мүнхэ Саянай оройдо
Мүнгэнэй шулуун яларна.
Мүшэтэ ехэ тэнгэридэ
Мүнхэ наран яларна.
Аглаг номин Хайрангада
Алтанай шулуун яларна.
Асари ехэ тэнгэридэ,
Аладта наран яларна.**

* * *

**Шэлын оройн модонинь
шэлбүүһэ
Шэлбүүһээрэз барисаатай.
Сэдүүгэй хүбүүн Сэдэнхэн
Сэдэн-Ешэһээ барисаатай.
Уулын оройн модонинь
Оройгоороо барисаатай.**

**Ураг хүбүүн Сэдэнхэн
Оодойн Ешэһээ барисаатай.**

* * *

**Дээдэхэн шугыһаа зэдэлзэшэ
Дэмбэгэр сэгүүлтэй гургалдай.
Дэнхэн намдаа найдааша
Дэмиизын шудалсан гансахан юм.
Баруунхан шугыһаа зэдэлээшэ
Баглагар сэгүүлтэй гургалдай.
Баһал намда найдааша
Байгаашын шудалсан гансахан юм.**

БЭҺЭЛИГЭЙ ДУУНУУД

**Алтан бэһэлиг адряатай
Айлшад яатараа нэхэнэб даа.
Мүнгэн бэһэлиг мүлшүүхэй
Мүнхэл яатараа нэхэнэб даа.**

* * *

**Бээлэй бээлэй запаалай
Бэдэрхэдэнь бү олдоорой.
Хоёр гарай першаатха
Хонгордоогоод ошобол ха —
Холодоод олдоогүй, барһаншни.**

АРГАДЫН АРХИНШАН

Тэнзыд гэһэн гүзээтэй, тээхэгэр шара жаахан хүн айлһаа айлда орожо, шэлтэй архи бэдэрнэ, рюмкын өөртэш үлэһэн шабхаруу оложорхибол, хэмгүй баярлана, улаан хото руугаа урдахуулха бүреэ һогтонтожэ, түхэреэн нюдэниинь силыжэ, мэдээгүй болоно хэбэртэй.

— Буда-а, архи үгылди даа, харижа унта, — гээд наһажаал үбгэжөөлнүүдэй хэлэхэдэ, нэгэндээ нэтэрһэн Эрдынеев хүнэйшье үгэ дуулангүй, хашаа түшэжэ унатараа ябаба, хамаг һэшхэлээ мартаба.

Үглөөгүүр бодоходонь, толгойнь шабар горшоогһоо хүндэ болошонхой, ангалзажа, сэлхэлзэжэ байба. Хони адуулдаг морёо унаад, һамгаяа бэлии шэбшэгээр хараажархёод, гурбан хоногоор архи намнажа, ондоо һуурин тосхонуудаар зайгуултаад бусахадань, 6 үхибүүтэй һамганиинь үй хай байба һэн. Улаан нюдаргаа харуулан, абяагүй бай гэжэ занана. Хэтэржэ ерэхэдээ адуулжа ябаһан хониёо хаяжархёод, үнеэхил «гашуун ундаяа» бэдэржэ, хонин үнжэн морёороо үгы болошоходонь, тала дүүрэн тарашаһан хонидоо һамганиинь суглуулжа, үдэшын боро хараанаар хашаандань асаржа хааба. Тоолон гэхэдэнь, гурбан толгой хонин дутаад, бэдэрэлгэ хэхэдэ олдонгүй, түлэхэ баатай болоо бэлэй. Одоол эндэ ухаа орожо, ундаяг татад гэхэнь аабза гэжэ олон хүн найдаһан, өөрөөшье совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй урда хоолойгоо хүндэлэн заажа байгаад, энээнһээл хойшо болёоб гэһэн аад, һарашье болонгүй архиин һогтуугаар һамгандаа гар хүрэжэ, зургаан үхибүүдээ уйлуулһан, газаа үлдэжэ гаргаһан һурагтай.

Энээн тухай дуулахадаа би, Будамшуу, улаан нюуртайнь уулзажа, ухаа заажа үгөө һэм. Тээд миниишхэлэһэн үгые тоохогүй, мэхэшэнэй ехэ мэхэшэн, ахагүй худалшан байхадань, үргэн зондо дуулгажа, улайха нюуртай юм һаань улайлгаха, эшэжэ болидог юм һаань болюулха гэжэ шиидээд, булад хурса гүүрһаяа абажа, ябаһан ябадалыень яһаарнь, хэһэн хэрэгүүдыень хуудамаарнь хэлэжэ үгэхэ гээд бодоһон зүб ха. Тиигээгүйдэ болёол даа. Болёоб! гэһэн мэдүүлгэ хэдэн дахин бэшээ гэшэб. Теэд... туһагүй...

Сасандайн отарада ошожо, ганса бэе эхэнэрые (Жигжитова Сэндэмэ) хараадһан, «үүдэ тайла, үгы һаашхяа бута сохёод орохом» гэжэ гани галзуу болоһон, нюдаргаараа шаагаад, хүлөөрөө удьхалһэн.

«Тэрэшье тэрэ, гэхэшье ямаан» гэдэгтэл, архинша салшаа Буда удаан болонгүй, үб улаан нюдэтэй юумэн жара хүрэһэн Абидуева хүгшэниие эгэрдэһэн, платиень шуу татажа хаяһан юм.

— Хүбүүн яагаа гээшэбши? Орхиш! һамгаяа үлдэжэрхёод зайжа, архидажа ябахадаш малыш хаража. Үнеэш шобторжо үгэнэ ха юмбиб. Хайрлыш. Һогтуугаар бү сохииш! — гэжэ гуйхаданьшье болихёо мэдэнгүй, мунса нюдаргынгаа шалаае гаргаа гэхэ.

Арбан табан хоногто һуулгажа, яла түлүүлхэдэньшье оромтой болоногүй. Бэеэ заһажа абанагүй. Яалтайб? Энэ асуудалда сэхэ харюусахада болохо. Архинша салшаа, гэртэхинээ шуугиулдаг, хэлэһэн үгэеэ хармаандаа хэжэрхёод ябадаг хүдхэшүүлые эмшэлдэг, заһаруулдаг, ажал хүүлдэг газар республика соомнай бии ха юм. Баргажанай Аргатын совхозой «хүйхарые» тэндэ асараагүйдэ арга һалаа бэшэ гү? Ондоогоор иимэ хүниие яахабши?

БУДАМШУУ.

МАТВЕЙ ОСОД...

ХУУШАН БУ...

(туужаһаа хэһэг)

Мархайтанай гэр Уляангиртын баруун хойто захада ори гансаараа дэнхыжэ байдаг. Хамтын ажахынуудай эмхидхэгдэхэһээ хойшо эндэ колхозой конторо байһан юм гэжэ төөдэйнь нэгэтэ хэлээ һэн. Гадна хамтын ажахы эмхидхэлсэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан, ходо түрүү зэргэдэ ябалсаһан таабай тухайдань мүн баһа хэлэһэн байха.

Дайнай газарһаа амиды мэндэ бусаагүй таабай тухайдаа төөдэйһөө үшөө дахин һураха гэхэдэнь, тэрэнь эндэһээ арбаад модоной зайда оршодог Шаазгайтада байдаг шуу. Үбэлэй, хабарай амаралтын үедэ, мүн һургуулиһаа табигдаһааршье тиишэ төөдэйдөө ошохом гэхэдэнь, эжынь Дулмаадайе табяагүй бэлэй. Төөдэй тухайдань элдэб эсээр, нэгэл тиимэ бодомжогүйгөөр, муушалһан хэбэртэйгээр дуугархадань, басаган эжытэйгээ арсалдаһан байха. Басаган мүнөөшье болотор хайрата төөдэйнгөө ерэхые хүлеэн ядажа сүхэрдэг.

Гэбэшье Дулмаадай һанаашалһан юумэеэ заатагүй хүсэлдүүлхэ гэжэ эрмэлзэдэг. Тиимэһээ таабай тухайдаа һайса мэдэхые оролдоно. Нэгэтэ, үдэшын хоол барижа һууха үедөө, тэрэ таабай тухайдаа эжыһээ дахин һураба. Тиихэдэ эжынь:

— Ямар носоргоно шэнги һалаха һандахагүй амитан гээшэбши! Тэрэшни минии эсэгэ бэшэ, харин абыншни эсэгэ ха юм. Абатайгаа хөөрэлдэхөө ядагбши? — гэжэ шэрүүншэгээр дуугарба.

Басаган тэрэ дары абаяа адаглан хараба. Харин абань һамганайнгаа урдаһаа шарайшалан хараад, хүнэй дуулахын аргагүйгөөр хамар дорохоноо гүбэр-шэбэр гээд, һөөргөө абяагүй болошобо. Тэрэ гэһэнһээ хойшо абань Дулмаадайн таабай төөдэй хоёр тухай нэгэшье үгэ хэлээгүй. Тиихэдэ Дулмаадайшье тэдэндэ хашартайгаар хандахаа болёо һэн. Харин дайн тухай номуудые уншахадаа, уран һайхан фильмүүдые һонирхон харахадаа дайн дажарай аюулые сэлгожо, таабайнгаа юунэй түлөө баатарлигаар наһа бараһые мэдэржэ захалаа бэлэй. Тиимэһээ хаанашье, хэзээдэшье таабайдаа адлир хуу үнэн сэхэ, эрэлхэг зоримгой ябахаб гэжэ бүтүүхэнээр тангаригладаг.

— Хэнэй басаган гээшэбши? — гэжэ айлай аха заха болохо үбгэд, хүгшэд заримдаа зорёолон һураха юм.

— Таабайн басаганби, — гэжэ Дулмаадай омог дорюунаар харюусадаг.

— Теэд таабайшни хэн бэ? — гэжэ зариманиинь улам саашадаа дашуурхаа һанадаг.

— Мархасов Олзой ааб даа. Балшар багаһаань суггаа наадажа, хүхилдэжэ ябаһан аад, харин мүнөө танихаа болёо гүт даа. Хэрбээ дайнай газарта баатарлигаар наһа бараагүй һаа, таанадтай сугтаа мүнөө ябаха байгаа бшуу, — гэжэ тоб байтар хэлэхэдэнь, үбгэдэй шэг шарай гансата хубилаад, басаганһаа хүлисэл гүйһан мэтэ, шарайшалан байба:

— Таабайешни мэдэнгүй яахабибди. Үнэхөөрөөшье, бэлигтэй хүн ябаа һэн. Хамтын ажахы эмхидхэлсэхын тула хэды шэнээн оролдогшо һэм, — гэжэ үбгэдэй хэлэхэдэ, Дулмаадай омогорхохо, ёһото коммунист хүнэй аша басаган байһандаа баясаха ушартай болоно. Тиигэбэшье таабайем төөдэйһөөм һайса мэдэхэ хүн бэйхэгүй, энээн тухайда төөдэйтэйгөө заатагүй хөөрэлдэхэб гэжэ басаган мүнөө болотор найдадаг.

Һүүлээрнь, заахан ажахынуудай хамтаржа байха үедэ, уляангиртынхидшье бэеэ амяарлаагүй, харин арбаад модоной зайда оршодог Шаазгайта, Толёон, Сайдам гэжэ нютагуудтай ниилэжэ, нэгэ томо ажахын мэдэлдэ ороһон намтартай. Урдань энэ гэртэ ондоо тээһээ зөөжэ ерэһэн айлайхид байрлаһан юм. Теэд тэдэнэр Уляангиртын колхоздо удаан тородоггүй һэн. Нэгэ-хоёр жэлэй туршада хүдэлөөд, олзо зөөритэй болоод, һөөргөө арилшаха. Олзо зөөриин хойноһоо дугташаһан хүнүүд нэгэ газартаа һуурижадаггүй, бүри баян, олзо ехэтэй ажахы бэдэрээд лэ ябашадаг юм гэжэ нэгэтэ төөдэйнь Дулмаадайда хэлэһэн байха. Тэрэ гэһэнһээ хойшо басаган Уляангиртада зөөжэ ерэһэн гэртэхин тухайдаа һанаа зобонгёор бодожо захалба. Гэбэшье аба эжы хоёртоо хэлэхээ зүрхэлбэгүй. «Нютагай хобууша хүгшэдэй гү, али зүнтэглэжэ захалһан төөдэйнгөө тэнэг хөөрөөе дууряажа хэлэнэ гүш даа» гэжэ эжыдээ зэмэлүүлхэеэ тэрэ мэдэнэ бшуу.

Урдань буусые тойроод тээлниг, сарай болон амбаарнууд байһан хадаа халаахай, үрмэдэһэн мүнөө пэсхытэрээ ургаад, хүхэ ногоон тужа мэтэ харагдаха юм. Абымни оронд нэгэл тиимэ һанаамгай хүн байгаа һаа, үнинэй узуураарнь шолбо сабшаад, ариг сэбэр болгоод байха һааб даа гэжэ басаган шэбшэдэг. Теэд Мархай юундэшьеб һанаагаа зободоггүй. Нэгэтэ, Дулмаадайн хараһаар байтар, сабшахаа түхеэрхэдэнь, эжынь гэрһээ гүйн гараад:

— Ши, Мархай, нихэдээ яажа байнаш! Үнеэхи унтажа хонодоггүй Булад Харинаевичай урда һаймһархаа һанаа гүш. Орхиш саашань, эндэ үе наһаараа байхагүй бшуубди, — гэжэ ябжаганаба.

Һамганайнгаа тиигэжэ хэлэхые хүлеэжэ байһан Мархай хажуураа сарайн оройдо үлгэжэрхёод. һанаа амархнаар тамхилха зуураа:

— Үнэхөөрөөшье тиимэ бэшэ гү даа. Хяраг лэ саашь, — гэжэ дуугараад, эбһээлэ... нияаба.

Тэрэ гэһэнһээ хой... тайган» тэрэл хэбэз... байдаг. Эртын хаба... хура бороотой байһа... үнеэхи буртаг үбһа... ургаад, баруун боор... хи шэрэнги хүрэт... Хулганаануудай суб... бэн зүг тээшээ һала... харгынуудшье бии... ришье үлтигдэһэн... Дулмаадай ехэ һонир... сэхэ зурыдаггүй, хар... мэ мэхэтэйгээр годи... уруу орон гэхэлээр... болишодог. Нэгэтэ, ... магай центр ошохоод... ерээд, Дулмаадай Б... үнеэхи бүшэмэг үрм... партизанууд болооб... дажа байтараа, тэрэ х... мүн баһа гайхаба. һо... ма энээн тухайдань ... гүй һураба. Теэд Ду... дэхэ юумэн үгы. һү... һээ асуухадань, т... юумэ хэлэбэгүй, хари... һаа, хэмһээ гадна сэ... гэжэ хэлээ бэлэй.

Иишэ, Мархайнда, ... лай ябадаггүй. Хар... ажалайнгаа хэрэгээр ... ерээд ошодог.

* * *

Булад Харинаевичта... даа нэгэл тиимэ өө... лүүлһэндээ Дулмаад... уруу дурыухан ерэбэ. ... хил бүшэмэг үрмэд... дажа байгаад, эгэшы... обёорбогүй. Тиигэ... Дулмаадайе хараад, ... байра дээрээ собхоро... хүбүүнэйнгээ хүхи... найшье досоо аятай ... тэрэнээ хүтэлөөд, үб... да гараашадай хойно... далаараа харайха ду... рэнэ. Теэд бэеэ мэда... яахаб даа.

— Эжы хайшаашье... бэртэй. Тиихэдэнь ... ошоод, үхибүүдээр ... зай гү? — гэжэ Бим... хандаба. Дулмаадай ... шье үрдибэгүй, хар... эжынь сонхоор толгой... гаад:

— Бимба-а, гэрһээ ... Үнеэхи Уляангиртын ... бүүдтэй баһа ниилэд... Тэдэшни амандаа оро... даар шалиха, тиихэд... доор хөөрэлдэжэ шад... хош, — гэжэ захирба.

Эжынгээ иигэжэ хэ... ган үдэр бүри дуул... юундэ би хүдөөгэй бу... лида, Бимба аймагай ... лида һурадаг бэ?» гэж... түбэгшөөдэг һэн.

(Үргэлжэлэлынь хо...

ШҮЛЭГ СЭЭЖЭЛДЭЛГЭ. С. ЦЫДЫПОВЭЙ фотоэтюд.

УУЛЗАЛГА

ОНТОХОН

Нэгэтэ хүхэ ногооной ургаадүйдэ, хүхы шубуунай донгодоодүйдэ, хара хирээгэй хаагалаатай, хара һалхинай эшхэрээтэй харалган хагсуу хабарай нэгэ үдэр мүртөө хүһүүтэй, мундаадаа дааритай муу боро морин модон анзаһаяа даажа ядан бүдэрһөөр уухилаад, һалгаад урагшаа ябахаяа болишобо. Үур муутай эзэниинь үгзаран шабхуурданшье ядалсахадаа шэмэтэйхэн хоол эдюулжэ, шэнээ тамир олгуулха гэжэ шиидэбэ. Теэд хүндэлэн хазуулха хүхэ үбһэгүй болоһоноо һанажа, үгэрэгшэ хабартаа үтэг буусаяа уһалангүй, бороо хурада найдажа, бурхан тэнгэридэ шүтэжэ, үнэтэ сагаа гээһэнһээ боложо. Үбһэ тэжээлээр дуталдаһанаа, үлүү ехээр хохидоһоноо өөрөө мэдэрэн гэмшэһээр. Хашаагай хушалтын хур һолоомо, хүрэнгын илгадаһан хара торисо хоёроор шээшхэ худхажа шэмхэлүүлбэ. Дааритай боро морин дахинаа анзаһанда хүллэгдэжэ, гүрэмэл ташуураар гүбюулэн, гүбээгэй бооридо ябатарнь абарга томо арьяатанай алдууран хэрхирэн харайһан шэнги айдаһатай нээрээн соностожо, газар доһолходол гэбэ. Боро морин бахардан баруун хойшоо харахадань, барьягар хара амитан ухаа тооһо бурьюулан ондого сондого харайһаар ойротон хүрэжэ ерээд, түргэн ябадалдаа түгшэһэн юумэндэл, ута хоолойгоор утаа хаян пүс пас хаяагаад, амяа даруулан уухилһаар хойто хүлэйнгөө хурса хюмһадаар хүрьһэ сүмэ гэшхэн зогсошобо. Боро морин энэ нютагай эзэн байһанаа харуулха гэһэндэл, тархяа дээрэ үргэжэ, хуур хаар гэтэр хоолзуураа татан хуухираад, урда хүлөөрөө газар сабшасагаан байжа:

— Хаанаһаа, хайшаа ябаһан хэн, юун гээшэбши? — гээд томоотой дорюун хоолойгоор түмэр тэрлигэйнь ханхинаса үүрһэбэ.

— Танай нютагта ажаллахаяа ерэһэн трактор хүлэг гээшэб гэжэ үнэн бэеэ танюулаад, өөрынь хэн байһанаар һонирхон, танилсаябди! — гэжэ тэрэнь барьягар булад баруун гараа һарбайба.

Боро морин кероснн, тоһоной үгаарта хамараа хордон хэды еды турьясагааһанай удаа, тутархангяар тунталзан:

— Хаһагүй сагта ерээ байнаш, бидэ мүнөө айлшаниие һанаха сулоогүй, аминдаа тухашаруу байнабди, үбһэ тэжээл ходоронги, үе мүсэ холонги, хашанха хабар хаям лаа. Набша ногооной надхажа байгаа нажарай сагта ерэхэ һэн бэзэш, — гэжэ зэмэрхэбэ.

— Үбһэ ногоо эдидэггүйб, өөрын хүнһэтэй ябадагби, газарай тоһон хоолымни гарбалнуудни хойноһоом эльгээдэг юм.

— Тиимэшье һаа, түрэл манай нютагта түбхинэжэ тэсэхэшни түбэгтэйхэн даа. Баабгай, шоно, арьяатад барижа эдихэл шамайе. Һоно батагана һүрэгөөрөө һорохо, хүхэхэл шуһыешни, — гэжэ өөрыень тамалдаг дайсадаа үгэлэн тоолон дурдаба.

— Оо, тэдэшни аймшагтай бэшэл намда. шолд дуһалха шуһагүй, шородо хадхаха мяхагүй, түрэһэн бэем түмэр, бодоһон бэем булад юм! — гэжэ хүхэ түмэр нюдарганнуудаа хүс мүргэлдүүлбэ.

— Юу хэжэ шадахабши теэд?

— Шинии хэдэг ажал хуу хэжэ шадахаб.

— Тиихэдэшни би ажалгүй боложо арада хаягдаха болоно гүб? — гээд боро морин гомдолтойгоор гоншобо.

— Үгы, хаягдахагүйш. Даб дээрэ амаржа, даари хүнүүгээ эдэгэбэгээд, атар ногоондо бэлшэжэ арьбан далангаа хүсөөгөөд, хүнгэн хэрэг бүтээжэ, хүнэй туһада ажаллахаш, хүлэй хурдаар харайжа, хүлэг байһанаа харуулхаш, — гэбэ.

Боро морин баясан, урда хүлнүүдээ үргэжэ альган дээрэнь табиха зуураа:

— Хүндэ ажалда дарагдажа, хүсэ ядалдан абиртажа байтарнь хапа соогоо ерэжэ, халуун түпа үзүүлхэшни, һайнш даа айлшамни, — гээд ууралаараа ууралтач байгаа радиаторайнь халуухан хасар таалаба. Тэдэ хоёр тэбэрилдэн, хэн хэндээ туһалалсажа, хэрэг ушараа бүтээхэбди, хани халуунаар ажаллажа хабар намарые адлидхахабди, халдан ороһон дайсаниие хазажа, сабшажа хэһээхэбди, уг заяандаа хахасахагүй унаган эжэлнүүд болохобди, — гэлдэн үнэн үгэеэ абалсаба, өөнтэггүйгөөр.

Энэ үедэ ээдынь амар мэндээ андалдажа, ажал хэрэгээ зүбшэлдэбэ, тамхи тамхяа залалсажа танил нүхэд болобо. Боро морие мулталжа, бооршн ногоондо табиба. Трактор хүлэгөө заводиилжа, табан салигар анзаһадаарнь талын хүрьһэ урбуулба. Боро морин инсагаалжа, булад тракторые байлгаад: «Эй, эжэл хани нүхэрни, хэрэлдээд шаахаяа мартаба гэдэгтэл, хэн шамайе эльгээгээ юм? Асуухаяа мартаад байналби, гэхэдэнь, Ленин! — гэжэ дорюун омогоор харюусаад, дорьбоотойгоор хүнхинэһөөр добуу тойрон далда оробо. Боро морин тэрэниие бодолгото болон шэртэжэ, хэдэн үдэр тулиха, хэмгүй хүлһөө гоожуулха байһан газарыень эгээл нэгэ ябадалаараа эсхээд гарахыень харахадаа этигэл түрэн энхэржэ, Ленин гэһэн нэрые оло дахин дабтаба, ойндоо бүхөөр хадууба. «Аша туһыень харюулхаар ажаллахаб» — гэжэ тангариглаба. Тиигэһээр яаһаар байтар хара һалхин намдажа, хара хирээ замхаба. Хара үүлэн сэлмэжэ, халуун наран мандаба. Хүхэ ногоон ургажа, хүхы шубуун донгодобо. Алтан гургалдай жэргэжэ, аялга дуугаа дэлгэбэ. Уһанай шубууд ганганалдан, уянгын хүгжэмөөр дэмжэбэ. Мүрэдөө хүһүүтэй, мундаадаа дааритай муу боро морин үеэ тэниилгэн һуняажа, нюргаа залан хүльбэрөөд, шандааһаа шангадхан шэлгээжэ, шорой тооһоёо һэгсэргээд, даари хүһүү холонхойгоо дарьы сагтань эдэгээхэеэ, далан ғадар арьбангаа дабхар дабхараар нэмээхэеэ, асари хүсэ зангидажа, ажалдаа түргэн бусахаяа, хүлэй хурдаар харайжа хүлэг нэрээ батадхахаяа, ая ганга сэсэгүүдэй агтай хангал унхидаһаар шүлбы нарайхан ногоо шуналтай шэмхэлэн зулгааһаар арын хүндыдэ бэлшэһэн адуун һүрэгтөө ниилэжэ, багша Ленинэй эльгээһэн баатар хүсэтэ тракторые үзэһэн, караһан, танилсаһанаа үрһэн заадан түүрээбэ. Үреэ, гунан үринэрөө өөрынгөө халаанда эльгээбэ. Унага даагаан ашанараа удаадахи халаанда жагсааба.

Үнэн ушарһаа үндэһэтэй үльгэр түүхэмнай иигэжэ түгэсэбэ.

Б. ДЫШИНОВ,
найруулан бэшэбэ.

ХОНИН ГЭЭШЭЛБИ!

Хониной ноһо хайшалхадаа
Яаража, нюдэ бүрлэжэ, дутуу
Ядуу хайшалдаг ушар
Эндэ тэндэ үзэгдөө...
Хонин:
**— Танилсая. хүндэтэ хүнүүд!
Танина гүт намайе, үгы гү?
Яяр залхуу хайшалааша
Яаран, толгой тоолоходоо
Ингэжэ намайе зутараагаад,
Эшхэбтэр муухай болгожорхёо.
Хонин гэжэ таниба гүт?..
Хойрог хайшашан ингэжэрхёо.**

Фиб Шиб хоёр.

„ПРАВДА БУР...
МҮНӨӨДЭРЭ... НОМ...

Нэгэдэхи хуудаһан... жэлые — дүрбэн жэлдэ» ... рүү бэшэг. Республик... болон совхозуудта тэж... хэлгын ябаса тухай ... «Һуринүүд жэрылдэ... Ю. Коркиной фоторепор...

Хоёрдохи хуудаһан... Салимовай намтарһа... М. Дёминой корреспон... рэл орон доторнай. ... скиин статья. Редакц... бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһан... саанаһаа абтаһан мэ... Нютаг нютагай һонин. ...

Дүрбэдэхи хуудаһан... нэй шэмэг, нюдэнэй ху...

СЭНХИ... ЭКРАНУУД...

15 часһаа 19.30 ми... Москваһаа дамжуулга. ... орон доторхи һонин. 15... таһаа үхибүүдтэ зори... дамжуулга. 15.45 мину... тафетэ новостей» гэһэн ... га. 16.30 минутаһаа ... ская ложа» гэһэн те... зүжэг. 17.30 минутаһа... больше, чем жизнь», ... ный план» гэһэн Поль... фильмнууд. 18.30 мину... ми АССР-эй телестуди... ма. УЛААН-ҮДЭ ХА... 19.30 минутаһаа «Не... һүүлэй һониной програ... минутаһаа түмэрзамш... зорюулагдаһан һайнд... церт. 21.30 минутаһаа ... нута хүрэтэр Москваһаа ... га.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБ...

АРБАН ДОЛООДОХИ НААДАНАИ УДАА

ФУТБОЛ

Манай «Сэлэнгэ» команда ээлжээтэ наадануудаа үнгэргэхөөр холын аян замда мордобо гэжэ тээсгэнэй мэдээсэһэн байгаабди. Мүнөө эдэнэрнай Томскын футболистнуудта айлшалхадаа талмайн эзэдтэ 1:0 тоотойгоор шүүгдээ һааб даа. Һаяшаг «Сэлэнгын» футболистнууд үшөө нэгэ — ээлжээтэ — арбан долоодохи наадаяа Кемерово городой «Кузбасс» командатай үнгэргэһэн байна. Эдэ хоёр командын футболистнууд 90 минутын туршада наадахадаа, уулзалгаяа 1:1 гэһэн тоотойгоор түгэсхэбэ. Тиигэжэ эдэ командануул тус тустаа 21 очкотой боложо, мүрысөөнэй таблицада хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлбэ. Хабаровскын СКА команда 25 очкотой болонхой, нэгэдэхи һууряа алдаагүй, эрхим һайнаар наадажа ябана. Эдэнэр Эрхүүгэй «Аэрофлодто» айлшалхадаа, талмайн эзэдтэй 1:1 тоотойгоор тэнсэжэ гараһан байна бшуу.

Манай хүршэнэр — Шэтын СКА команда мүнлэ «Сэлэнгэдэл» ээлжээтэ наадануудаа Сибириин городуудай футболистнуудтай үнгэргэжэ ябана. Эдэнэр ээлжээтэ наадаяа Томскын «Томлес» командатай үнгэргэхэдөө, 1:0 тоотойгоор талмайн эзэдтэ шүүгдэшэбэ. Иигээд байхадаа манай хүршэнэр хоёрдохёо шүүгдэһэн болоно. Тиигээшье һаа, 20 очкотой дүрбэдэхи һууридаа үлэбэ. Эдэнэрһээ хоёрхон очкогоор гээгдэжэ ябаһан Омскын «Иртыш» команда зургаадахи һуурида гараба. Эдэнэр Челябинскын «Локомотив» командада айлшалхадаа. талмайн эзэдтэ 2:1 тоотойгоор шүүгдэбэ. Табадахи һуурине Свердловскын «Калининец» команда эзэлнэ. Барнаулай «Динамо» командатай наадаһан эдэнэр талмайн эзэдые 1:0 гэһэн тоотойгоор шүүжэ. дүн хамтадань 19 очкотой болобо. Челябинскын футболистнууд 17 очкотой, долоодохи һуурида гараба. Наймадахи, юһэдэхи һууринуудые Эрхүүгэй «Аэрофлот», Томскын «Томлес» командануул эзэлнэ. Эдэнэр тус тустаа 15—15 очкотойнууд.

Хоёрдохи дүхэригтэ үнгэргэгдэһэн зургаан наадандa Владивостогой «Луч» команда бусадһаа һайн байдалтай. Хабарһаа хойшо наадахадаа эдэнэрэй бираагүйнь мэдээжэ. Мүнөө тус команда яһала урагшатай наадана. Юуб гэхэдэ, эдэнэр үнгэргэгдэһэн зургаан наадаһаа 8 очко абажа, дүн хамтадань 12 очкотой болобо.

Таблицын һүүлшын хоёр һууриие Красноярскын «Рассвет», Барнаулай «Динамо» командануул эзэлнэ. Эдэнэр мүнөөдөө 9—8 очкотой болонхой.

Манай «Сэлэнгэ» удаадахи уулзалтаяа Красноярскын «Рассвет» командатай наадахаар тиишэ ошоод байна. Наадан августын 4-дэ үнгэргэгдэхэ юм.

Т. БАДМАИН.

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора-... приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. ред... 62 32, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря-... отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства-... 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышлен... строительства — 61-35, советского строительства в быта-... культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-8... формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, ма... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при... те Министров БурАССР.

Н-04662. Зак. №...